

LISTOPAD 2010.

10

Marija

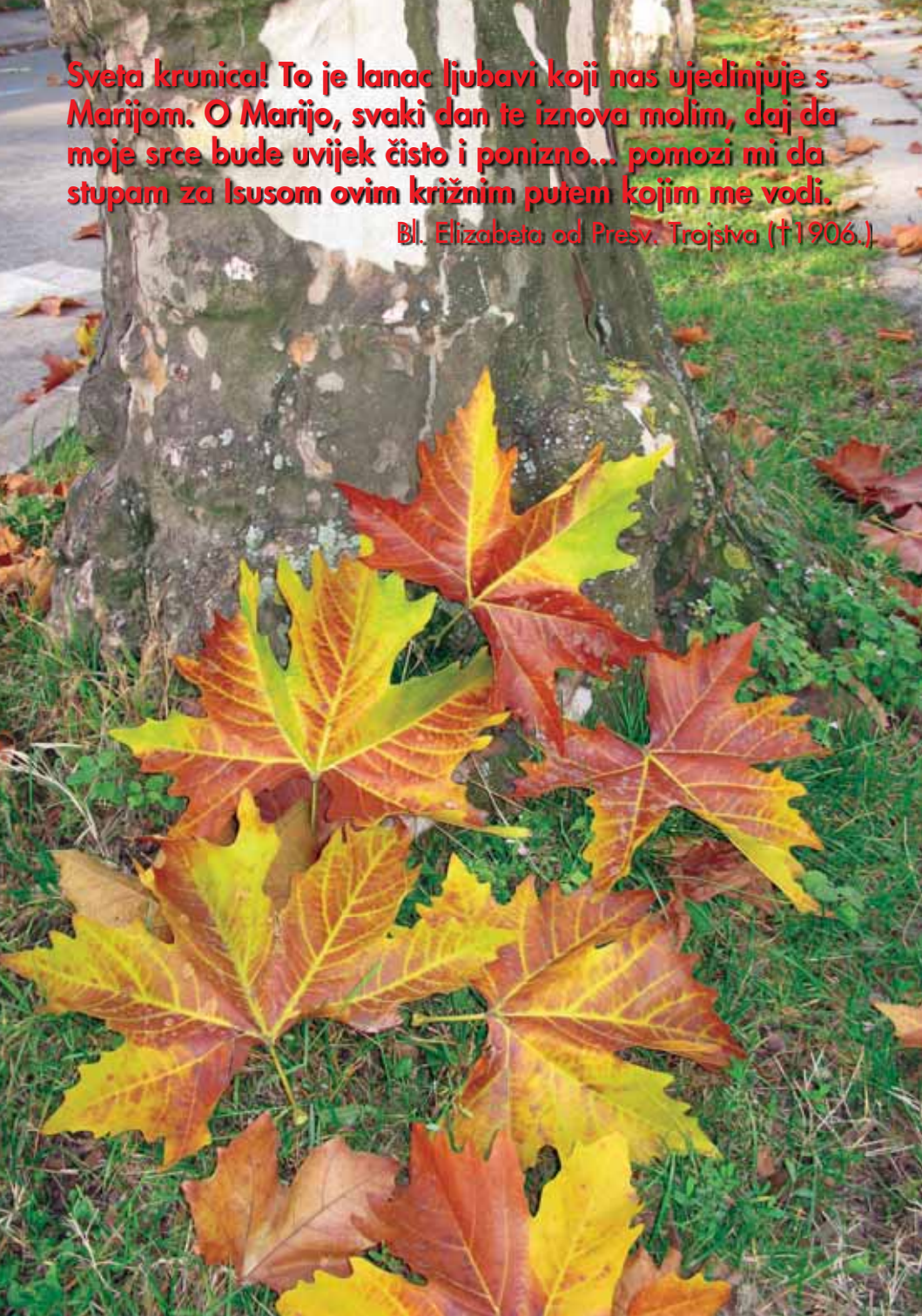
ISSN 1331-1476

VJERSKI LIST ZA MARIJINE ŠTOVATELJE

Sveta krunica! To je lanac ljubavi koji nas ujedinjuje s Marijom. O Marijo, svaki dan te iznova molim, daj da moje srce bude uvijek čisto i ponizno... pomози mi da stupam za Isusom ovim križnim putem kojim me vodi.

Bł. Elizabeta od Presv. Trojstva (†1906.)

Proročka uloga

U Starom zavjetu Bog je izabranom narodu slao proroke, da mu prenose njegovu volju i poruke. Budući da je narod Božji nerijetko skretao s pravoga puta i na Boga zaboravljao, proroci ga nisu štedjeli. I narod i njegove predvodnike korili su što su se Bogu iznevjerili, opominjali su ih da su na krivu putu i pozivali nek se Bogu obrate i na pravi put vrate. Međutim, istinu nije bilo lako slušati, pa su glasnici Božji mahom završavali kamenovanjem, a onaj posljednji - razapet je na križ!

I u Novom zavjetu Bog šalje glasnike svome novom narodu s istim zadatkom. Njih prepoznavamo i danas u njegovoj Crkvi u apostolskim nasljednicima biskupima i njihovim suradnicima svećenicima i đakonima. Bog i u naše doba preko njih svome novom narodu prenosi svoju volju navješćivanjem evanđeoske istine. Budući da je istinu i danas teško prihvatiti jer ona najviše boli, ne treba nas čuditi da je i u naše doba "proročka" riječ toliko puta na nož dočekana te da proročka sudbina našeg vremena nije drukčija od starozavjetne. Nije li sam Isus rekao, ako su njega progonili, da će i njih progoniti (usp. Iv 15, 20)?!

Po sakramentu krštenja, svi članovi novoga naroda Božjega dionici su Kristove "proročke" službe. Ona je osobito važna u životu kršćanskih roditelja, jer se njihova odgojna uloga "teško može ičim drugim zamijeniti". Budući da "daju djeci život, oni imaju vrlo tešku obvezu da ih odgajaju, i zato ih treba priznati kao prve i povlaštene odgojitelje svoje djece" (Deklaracija o kršćanskom odgoju, 3). Kao takvi, oni su stoga dužni brižno pratiti rast i razvoj svoje djece, upućivati ih na pravi put i na njemu ih pratiti, upozoravati ih ako s njega skrenu, prekoravati ih da ostave zlo društvo ako su u nj upali te da žive odgovorno pred Bogom i pred ljudima... Škola, društvo i Crkva u tome im mogu pomoći, ali ne ih i zamijeniti. Jesu li današnji roditelji, zbog prevelike ljubavi i skrbi za svoju djecu, spremni uvidjeti da je njihovo dijete skrenulo s pravoga puta, prekoriti ga, ukazati mu na zlo i pozvati ga da se oduševi za dobro i za nj se odluči? Ili će mu u svemu popuštati, kako bi na nj ostavili dojam "dobrih" roditelja? Za Isusa je rečeno da je "napredovao u mudrosti, dobi i milosti kod Boga i ljudi" (Lk 2, 52). Molimo i radimo da se to mogne reći i za našu djecu i mlade pod brižnim okom majke koja ih je rodila i nebeske Majke koja ih zagovara i štiti.

UREDNIK

Crne, jer su voljene

"Gospe koje stoljećima častimo kao crne izvorno su bile, redovito, ružičaste boje. Dodir s vremenom, uvjetima sredine i konzerviranja, zajedno s prilivom pobožnika, doveli su do dostupnog crnjenja rumenila", tumači A. Barbero. Crno je "oznaka duge pobožnosti" u čast "nekoga lika osobito čudotvornoga i uslijed toga ljubljenoga od vjernika: to nema veze ni s kakvim ezoterijskim legendama koje su nastale da bi protumačile tu boju, ni s traženjem veza s poganskim ženskim božanstvima", pisala je o tome u *Osservatore Romano* (25. svibnja 2010.) povjesničarka L. Scarffia, jedna od predavačica na međunarodnom simpoziju *Štovanja, svetišta i likovi europskih crnih Gospa*, koji je održan od 20. do 22. svibnja u Oropi i Crei, u Italiji. Ne samo dim od voštanica i zavjetnih svijeća, "nego i dodir s lanenim uljem i mineralnim sastojcima. Činjenica je da su često ti sveti likovi dugo vremena ostajali na mjestima kao što su špilje ili male kapele, prije negoli su postavljeni u prava svetišta, izloženi su bili dakle vlazi, prašini koju su dizali hodočasnici i td.", primjećuje A. Barbero. Vrijeme i pobožnost potamnivali su Gospine likove: koje su s onim početnim zatim ostali u vjerničkoj pobožnosti, u uspomenu, u pučkoj mašti, u preslicima koje su kopirali i širili likove. Na simpoziju su izneseni rezultati istraživanja koje je, preko *on line*, od prosinca 2008. do travnja 2009. proveo E. Rolando, koji je otkrio 745 crnih Gospa. Nove podatke donosit će na www.nigrasum.it. (Mdd)

Kriza i obnova obitelji u Europi

Na tu temu od 25. do 29. srpnja u Gospinu svetištu La Salette u Francuskoj, gdje se g. 1846. ukazala Gospa, održan je peti međunarodni susret ekumensko-

ga obilježja. Tema obitelji ove je godine izabrana zbog toga što je ona često predmet nerazumijevanja kulturnoga, društvenoga i religijskoga obilježja. (RV)

Blagoslov obnovljenoga kipa

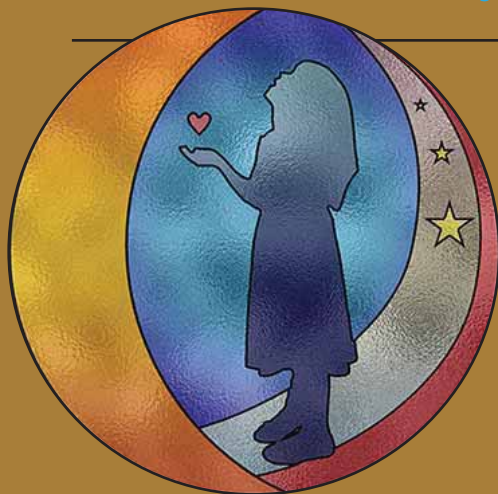
Benedikt XVI. posjetio je 24. lipnja Centar "Don Orione" na Monte Mariju u Rimu i blagoslovio 9 m visok kip Gospe, *Spasa rimskoga puka*. Od bakra je i pozlaćen, a izradio ga je židovski kipar Arrigo Minerbi. Postavljen je g. 1953. kao zavjet rimskoga puka Gospi u tijeku II. svjetskog rata, a srušio ga je vjetar 12. listopada 2009. s 19 m visoka postolja. Obnovljen je i 15. lipnja ponovno postavljen na toranj zgrade Centra "Don Orione". (RV)

"Zeleno hodočašće"

Na *Dan očuvanja stvorenenoga*, 1. rujna, počelo je u Esztergomu (Mađarska) euharistijskim slavljem i blagoslovom hodočasnika hodočašće na kojemu su sudjelovali biskupi i izaslanici europskih biskupskih konferencija, odgovorni za čuvanje stvorenog. Predvodio ga je kardinal P. Erdö, predsjednik Europskih biskupskih konferencija, a prošlo je Mađarskom, Slovačkom i Austrijom te završilo 5. rujna euharistijskim slavljem u Gospinu svetištu Mariazell. Svrha je bila predstaviti Europi kako Crkva gleda na darove stvorenja i razmišljati o temi Benedikta XVI. za Svjetski dan mira 2010. godine: „Ako želiš gajiti mir, čuvaj stvoreno“. (RV)

Krunica za vozače

Budući da nije sigurno prstima "prebirati" zrnca krunice i u isto vrijeme voziti, Wayne Kneeskern, iz Richlanda u američkoj saveznoj državi Iowe, izumio je krunicu za u automobil, koja se rađala punih šest godina. Kupio je rastezljivu navlaku od tkanine za na upravljač i na nju stavio zakovice srebrne boje za

Sto godina od Hijacintina rođenja

Ova godina u Gospinu svetištu u Fatimi odvija se u znaku 100. godišnjice od rođenja fatimske vidjelice bl. Hijacinte Marto. Misao vodilja nadovezuje se na one iz prethodnih godina, pa je povezana s 10. Božjom zapovijedu *Ne poželi nikakve tuđe stvari* - izabrano je geslo: *Dijeli s radošću, kao Hijacinta*. Ona je, naime, uvijek bila na raspolaganju Bogu i drugima u žrtvama, molitvama i milostinji. Polazeći od te činjenice, za svaki mjesec pronađena je misao za katehezu na različitim razinama preko koje se tiče na ljubav prema drugima, velikodušnost i solidarnost. Od 4. do 6. lipnja održan je i znanstveni skup na temu *Hijacinta Marto: od susreta do sućuti*, kojemu su bili polazište blaženičin život i svjedočanstvo. Na programu su bila predavanja, tematska produbljenja, trenuci molitve, glazbena večer i rasprave.

Posjećenost je bila iznad svih očekivanja. Nastupili su domaći i strani predavači, a naglasak je stavljen na Hijacintin život i svjedočanstvo. Ona je bila i nadahnuće godišnjem hodočašću djece Gospi u Fatimu 9. i 10. lipnja. (wsf)

zrnca, igle za pričvršćivanje medaljica i križić. Tako je i upravljač i krunica u isto vrijeme u ruci te se zrnca krunice mogu mirono "prebirati". Taj izum nudi i preko interneta. (GK)

Sjećanje na hodočašće u Fatimu

Od početka srpnja u fatimskom Gospinu svetištu na raspolaganju je omotnica s tiskanom poštanskom markom koja podsjeća na Papin boravak u gradu-svetištu u svibnju 2010. Na marki, koju je izradila portugalska pošta, službena je fotografija Benedikta XVI. raširenih ruku, a iza njega snimka crkve Presv. Trojstva u kojoj je 12. svibnja slavio Večernju sa svećenicima, redovnicima, đakonima i sjemeništarcima, te se sutradan susreo s organizacijama socijalnog pastoralara. Na omotnici je i crtež arhitekta Tombazisa, autora crkve Presv. Trojstva, na kojemu su ilustrirani, osim nove crkve, kapela ukazanja, bazilika, molitvena oграда i gostinji svetišta. Omotnicom svetište želi podsjećati Portugal i svijet na hodočašće Benedikta XVI. u kojemu je fatimska poruka našla "velikoga glasnika, u koliko je proroštvo za Crkvu i svijet našeg doba". (Z)

Krunice za zatvorenike

Ustanova *Crown of Thorns* Ujedinjenog Kraljevstva promiče krunicu kao sredstvo za postignuće mira i šalje u Afriku različite materijale, kao misno ruho, kipove, preklonice s različitim molitvenim obrascima i krunice. Na zahtjev da nešto više doznaju o krunici, ovih dana otpremila je pakete s knjižicama o krunici veoma strogo čuvanim zatvorenicima po zatvorima u Zambiji. Ravnateljica veli da dobivaju brojna slična pisma od zatvorenika, pa i od onih koji su već jednom nogom u grobu, a do njih su došli u vezu sigurno preko kojega od zatvorskih kapelana. (Z)

Pustimo se privući otajstvima

Dragi bodočasnici, nasljedujemo Mariju, čineći da u našem životu ponovno odjekne njezin "Neka mi bude"! Mojsiju je Bog naredio: "Izuj obuću s nogu! Jer mjesto na kojem stojiš sveto je tlo" (Izl 3,5). Tako je i učinio; obit će ponovno sandale kad bude išao osloboditi svoj narod iz egipatskog ropstva i voditi ga u obećanu zemlju. Ne radi se ovdje jednostavno o posjedu komada zemlje ili o onom nacionalnom teritoriju na koji svaki narod ima pravo; doista, u brobi za oslobodjenje Izraela i za njegova izlaska iz Egipta, ono što se čini očevitim iznad svega je pravo na slobodu klanjanja, na slobodu vlastitog štovanja. Stoga tijekom povijesti izabranog naroda, obećanje zemlje poprima sve više ovo značenje: zemlja je darovana da bismo imali neko mjesto poslušnosti, kako bi postojao prostor otvoren Bogu.

U naše vrijeme, kad je vjera u velikim krajevima u opasnosti da se ugasi poput plamena koji se više ne brani, najvažnije je uprisutniti Boga u ovom svijetu i ljudima njemu otvoriti pristup. Ne bilo kojem Bogu, nego onom koji je govorio na Sinaju; Bogu kojega lice prepoznajemo u ljubavi sve do kraja (usp. Iv 13, 1), u Isusu Kristu raspetom i uskrsnulom.

Draga braćo i sestre, klanjajte se Kristu Gospodinu u svojim srcima (usp. 1 Pt 3, 15)! Ne bojte se govoriti o Bogu i pokazivati bez srama znakove vjere, čineći da pred očima vaših suvremenika sja sujetlo Kristovo, kako pjeva Crkva u noći Vazmenog bdjenja koja rađa čovječanstvo kao Božju obitelj.

Braćo i sestre, na ovome mjestu začuđuje promatrati kako se troje djece predalo unutarnjoj snazi koja ih je osvojila u ukazanjima Anđela i nebeske Majke. Ovdje, gdje je toliko puta od nas traženo da molimo krunicu, pustimo se privući otajstvima Kristovim, otajstvima Marijine krunice. Izgovaranje krunice dopušta nam da utvrdimo svoj pogled i svoje srce u Isusa, kao što je činila njegova Majka, nenadmašiv model kontemplacije Sina. U razmatranju otajstava radosti, svjetla, muke i slave dok izgovaramo "Zdravomarije", razmatramo cjelokupno otajstvo Isusa, od Utjelovljenja do Križa i do slave Uskrsnuća; razmatramo intimno Marijino sudjelovanje u tom otajstvu i svoj život u Kristu danas, koji se predstavlja satkan od trenutaka radosti i žalosti, sjenâ i svjetla, strepnje i nade. Milost osvaja naše srce budeći želju za uspješnom i evandeoskom promjenom života na način da možemo reći sa svetim Pavlom: "Meni je živjeti Krist" (Fil 1, 21), u zajedništvu života i sudbine s Kristom.

BENEDIKT XVI:

(Iz nagovora na trgu pred fatimskim svetištem, 12. svibnja 2010.)

**Daj mi svoje srce
Marijo, Majko Isusova,
daj mi svoje srce,
tako lijepo,
tako čisto,
tako bezgrešno,
tako puno ljubavi i poniznosti.
Učini me dostojnom da primim Isusa
pod prilikama Kruha i Vina,
ljubeći ga kao što si ga ti ljubila
i služeći mu u najsiromašnijima,
među siromasima...**

Bl. Terezija iz KALKUTE (†1997.)

Remek-zamisao nebeskog Umjetnika

Kad umjetnik odlučuje raditi neko djelo, najprije u glavi mora izbistriti ideje, to isto djelo 'začeti', to jest dati mu začetke. Jednako tako treba ga u glavi dovršiti, to jest 'poroditi' na razini ideje, jer ako nema cjelovita rješenja, teško može pristupiti konkretnu ostvarenju. Zato mora imati ideju i predodžbu lika koji želi izraditi, sa svim značenjima i dužnom ljepotom koju u to svoje djelo želi unijeti. Nijedan umjetnik ne radi nasumce bez ideje i vizije, praveći nešto 'pa što ispadne', pogotovo ako bi svojim remek-djelom htio zadužiti čovječanstvo. U tom slučaju se trudi domisliti ga do dužnih detalja.

PREDVIĐENA ODVIJEKA...

Tako je i Bog, nebeski Umjetnik, imajući u vidu djelo stvaranja svemira, zamislio velebni plan, koji je u njemu samome imao početke. Jednako tako u njemu je bio smisao i cilj, te je svako biće, a bez njega nije bilo nijednoga, trebalo imati svoje mjesto i zadaću u okviru stvarateljskog plana. Sve je bilo dobro isplanirano, te je svako biće trebalo poslužiti svojoj svrsi. Njegov plan bio je da povijest stvaranja postane odraz njegove ljubavi, moći i dobrote. Bića proizišla iz njegova umjetničkog genija i ljubavi trebala su dosegnuti svoj vrhunac dotičući njegovu božansku uzvišenost. Ključnu ulogu namijenio je čovjeku,

kojega je planirao stvoriti na sliku svoga Sina i opečatiti Duhom životvornim udahnuvši mu dah života u nosnice. Zamislio je ujedno sva svoja djela kao velebni mozaik u kojem svatko ima svoje mjesto, a ono glavno zamislio je da dopadne čovjeka. Međutim, taj Božji otajstveni plani u prvi mah nije uspio. Čovjek se, naime, drznuo graditi neko svoje privatno zdanje, zasebno od Boga, to jest baviti se 'umjetnošću' življenja na sasvim drugi način, polazeći od sebe i prema svojim kriterijima. To ga je stajalo pada u grijeh i robovanja zlu. No, Bog ga ni tada nije prepustio samu sebi, nego se zdušno brinuo za njegovu dobrobit. Tako je povijest stvaranja morao pretvoriti u povijest spasenja, pristupajući tako rezervnom planu, dodatnom znaku njegove ljubavi prema stvorenju. Taj drugi plan, kao dužni ispravak prvoga, bio je još genijalniji odgovor na stanje u kojem se čovjek i svijet tada našao. Mariju je zapala glavna uloga, te zato za nju na poseban način vrijede riječi koje izgovori sv. Pavao opisujući Božji otajstveni plan: *Tako: u njemu nas sebi izabra prije postanka svijeta da budemo sveti i bez mane pred njim; u ljubavi nas predodredi za posinstvo, za sebe, po Isusu Kristu, dobrotošću svoje volje.* Ma koliko Pavao mislio na sve vjerenike, Marija je jedina koja je u potpunosti mogla reći da je bila sveta i bez mane pred njim.

... ZA SURADNJU U PLANU SPASENJA

Tako je u planu spasenja Marija bila predviđena da ispuni ono što prvi čovjek nije htio, odbijajući se uzdignuti do punine onoga budućeg ostvarenja i ne želeći rasti do konačnog suobličjenja svom originalu i prototipu, onome koji

je postao pravi i budući Adam već od početka, da bi sanirao grijeh Adama zemljanina. Jer od samog početka, znajući za budući Adamov grijeh, odlučio je njegovo mjesto na mozaiku stvaranja uzeti On, sam Sin Božji, da bi svoj plan priveo do potpuna ostvarenja, te time doveo stvorenje i čovjeka do njihove punine - proslave u Bogu. Sukladno tom planu da budući Adam preuzme mjesto onoga nevjernog, Marija je dobila zadaću da preuzme mjesto nevjerne Eve i postane prava majka svim živima. Predviđena je odvijeka da u svome srcu i biću pruži udomljenje i boravište tom budućem Adamu koji je odlučio iz vječnosti doći u povijesno sada, da uzdigne i uzvisi čovjeka tamo gdje se sam trebao naći, da je ostao vjeran iskonskom planu Božjem.

Budući da je odvijeka izabrana za suradnju u djelu spasenja, koje ostaje trajno aktualno i prisutno, Marija je odvijeka određena da i nama danas bude pomoćnica i zagovornica. Ako Bog nije htio bez nje dati svijetu svoga Sina, ni nama danas ne nudi plan spasenja koji bi nju isključivao. Naprotiv, budući da se radi o istom planu spasenja, ona ostaje osoba s jedinstvenom ulogom koju je imala nekada, a za koju je bila

predviđena vječnim Božjim planom. Stoga je nama vjernicima prihvatiti Mariju kao majku i zaštitnicu sukladno Božjem planu spasenja koji se za nas ostvaruje sada, u ovo vrijeme, koje nije ništa manje vrijeme povijesti spasenja negoli ono nekada kad je Bog nju podigao. Marija trajno ostaje u središtu spasenjskog mozaika, kojega punine nema bez nje, jer je bila ključ da se Spasitelj svijeta pojavi na sceni povijesti.

Zato, dok u listopadu razmišljamo na poseban način o mozaiku povijesti spasenja, ponirući u otajstava spasenja na način kako ih je doživjela nebeska Majka, uočiti nam je koliko je bila značajna njezina uloga za provedbu Božjeg plana i dovršenje toga istog mozaika. Zrnca krunice koja prebiremo kao kamenčići su mozaika koji valja složiti, tražeći na tom velebnu djelu Božje ljubavi i svoje mjesto u okrilju Marijinih skuta. Ona nam je podarila prigodu da preko otajstava krunice razmatramo vječni Božji plan spasenja primjenjujući ga na vlastiti život, to jest trudeći se životom postati dio njega. Diviti nam se Marijinoj ulozi koju je vjerno izvršila, kako nekoć u Palestini, tako i kasnije kraj Lepanta i u tolikim drugim spasenjskim potrebama kršćanskog puka. Ona koja je iz Božje vječnosti izabrana u vremenu, pomaže i nama da se iz vremena vinemo u Božju vječnost. Ako je ona bila dokaz koliko je Božja ljubav sposobna iznenaditi maštovitošću, koliko tek može i treba biti nama nevjerojatno nadahnuće dok i sami ne doživimo učinak i plodove milosnog izabranja i posinstva u Isusu Kristu, za koje je i nas Bog odredio odvijeka kao i Majku Mariju!

Ivan BODROŽIĆ

E, moj narode - nečistih usana!

Hvala ti, Isuse, što nas voliš. Hvala ti što si nas naučio moliti.

Hvala ti što voliš djecu. Isuse, hvala ti što si mi darovao život.

Hvala ti, dragi Isuse, za moje bezbrižno djetinjstvo. Voli te tvoj B.

Hvala ti, Isuse, što si pomogao mojoj sestri u bolesti. Ti si naš Bog i sve na svijetu. Ja te puno volim i znam da ti uvijek pomazeš. L.

Isuse, hvala ti za obitelj, hvala ti za zdravlje, hvala ti za hranu, hvala ti za molitvu! Hvala ti što ćeš doći u moje srce. I.

Dragi Isuse! Želim da cijelog života budeš moj anđeo čuvar, da mene i moje prati zdravlje i sreća, a ja ću, Isuse, tebi za ljubav biti dobar i pošten. Tvoj M.

Dragi Isuse, veselim se što ćeš uskoro doći. Daj da snagom tvoga Božanskog milosrđa ostanemo na tvom svetom putu... Neka nas prati zagovor naše nebeske Majke. Tvoja D.

Hvala ti, Isuse, što nas voliš. Hvala ti, Isuse, za sve! I.

To je tek djelić od nekoliko stranica prvopričesničkih pisama Isusu. Poruke i izjave nisu odglumljene, u njima se čute neposredni iskazi dječjih duša. Možda uz poneko mamino došaptavanje. Čovjeka oduševljavaju, ganu do suza. A onda, na različite načine, sa zgražanjem saznaš da na neka od tih usta izlaze i vrlo ružne riječi, čak i teške psovke!

NAROD NEČISTIH USANA

“Jao meni, propadob: jer čovjek sam nečistih usana, u narodu nečistih usana prebivam, a oči mi vidješe Gospodina” (Iz 6, 5), vapi starozavjetni prorok. A pripadao je narodu u kojem je psovka ipak bila kontrolirana, jer je mogla biti kažnjena čak i kamenovanjem. Što bismo onda trebali reći mi Hrvati? Da se u nas psovke kamenuju, odavno bi naše puste gomile sve već bile otrijebljene! Mnoge su školske zgrade obnovljene i “umivena lica” dočekale novu školsku godinu, i baš je tužno što će ih neki učenici (pre)brzo zaprljati. Jednako tako, lijepo je oko školâ čuti dječju graju, kao najljepšu glazbu. Na žalost, često i previše iz tih prostora dopiru i uši paraju

diskordi ružnih riječi, prostota pa i najgorih psovki.

Nedavno me na nogometnom turniru ministranata (čak!) toliko naljutilo prostačenje da sam jedva suspregnuo ruku. Prednjačili su oni stariji koji bi trebali biti primjer mladima. Pa i jesu primjer, na žalost, ali naopaki! Kao da su pokušali sve loše "bisere" od profesionalaca s televizije i od svojih starijih "uzora".

Nije nikakva utjeha što ministranti u tome nisu iznimka, nego je tužno saznanje: kad su čak i ministranti, koji su bliži od drugih oltaru i svećeniku, tako podložni prostotama, zacijelo je još gore. Ako su im takvi izrazi "izlijetali", pa i ponovljeno, čak i pred svećenicima, ako se na to tuže učitelji u školama, zasigurno se tako izražavaju i pred roditeljima. A ako je tako, bolje reći: tamo gdje je tako, valja prozvati roditelje. I nek se ne brane da su nemoćni! Nisam zagovaratelj "batine", ali roditelji, koji nisu pronašli načina svome djetetu od malih nogu dati na znanje da se takvi izrazi u njihovoj kući neće i ne mogu trpjeti, neka mi oprostite, zaslužuju - batine! Ili barem - pljuske! Figurativne i doslovne.

Neka je razrednica prekoravala učenike zbog prostota i prozivala ih kakvi su oni kršćani, a oni joj s "nepodnošljivom lakoćom" odgovarali da će se - ispovjediti! I, problem riješen! Kao i s odjećom: izvaljaj se u blatu - mama će oprati! I s učionicom: već prvi sat pretvori je u smetlište - pa valjda zato škola i plaća čistačice!

Zastrašujuće je s kakvom lakoćom već i mala djeca izgovaraju određene glagole u različitim i često vrlo čudnim kombinacijama, u kojima se ne zna tko je ili

što subjekt a što predikat, što ona i ne doživljavaju kao prostačenje. A kad, npr. vjeroučitelj, u pouci izgovori riječ spolnost ili, ne daj Bože, seks, "naivno" se prenemažu kao da je to prostota! U svemu tome djevojk(čic)e baš i ne zaostaju, na tom području emancipacija je posve dovršen proces.

ŽENE SU SE EMANCIPIRALE

Našminkane usne - a ipak nečiste! Da, emancipacija (žena) je čudna i ponekad vražja stvar. Čuo sam i ovo: "Beštimala sam, ali ne ono po muški!" Htjela je reći da nije psovala teške psovke. Ipak sam se kiselo osmjehnuo: koliko zbog tog "slikovita" izraza, toliko zbog spoznaje da psovke takva "kalibra" više nisu muška specijalnost. U tom dijelu i na tom nedjelu, baš kao i u pušenju, pa i u piću, čini se da su se žene posve emancipirale. Neke i pre-emancipirale!

A o prostačkim izrazima da i ne govori-mo! Djevojčice počnu rasipanjem pri-djevaka iz zooškog vrta. Jedna ih dru-goj izdašno dijele, da oprostite koze, krave, guske, kokoši i ostala stoka krup-noga i sitnog zuba. Mnoge naše djevoj-ke izgovaraju tako nedolične izraze, da normalna čovjeka duša zaboli kad to čuje...

Šalu na stranu, ali je ružno i tužno vidje-ti lijepo mlado čeljade, posebno žensko, nacrtano kao za modnu reviju, kad otvori usta, da iz njih jednostavno - zasmrdi! Ne baš doslovno, mada i to ponekad može skriviti i neispravan želu-dac, nego mislim na ono što izlazi iz glave ili iz srca.

Nekoj sam djevojci na šalteru autobus-nog kolodvora, kad je ispalila jednu prostačku, ne meni ali preda mnom, a

bio sam u civilu, rekao - a kao klijent imao sam na to i pravo: "Tako zgodna djevojka, a tako ružno govori!" Pocrvenjela je do ušiju i izmucala neku ispriku, na što sam se prijateljski osmehnuo njezinu postidenu licu. I to je već nešto, a ajme onom i od onog tko nije sposoban pocrvenjeti od stida ni proszuziti od ganuća!

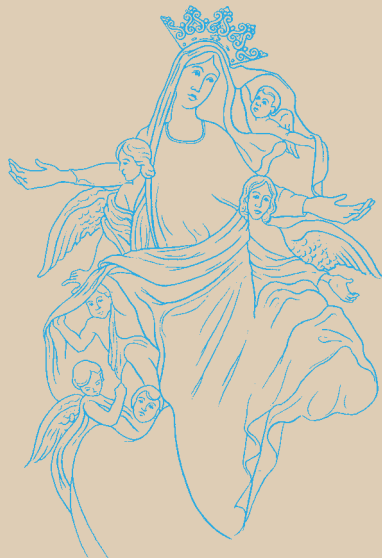
ŽIVOTINJSKI "GOVORITI"

"Beštima san, ali ne bez potrebe!" I to se zna čuti. Mada je lako zaključiti da nije psovao "iz čista mira", onako za poštalicu umjesto zarezca, kako mnogi čine, ipak navoditi na misao da je ponekad "potreba" opsovati - već miriše na onaj nemili grijeh protiv Duha Svetoga.

Krajevni izraz "beštimati" dolazi od riječi *beštija*, što znači životinja, a izraz u standardu "psovati" od *pas*, tj. glasati se kao pas, što će reći - *lajati!* Dakle, u oba slučaja: životinjski "govoriti"! Treba se ispričati jadtim životinjama za tu uvredu, jer one uopće ne psuju nego laju, rokcju, mūču, bleje ili mijajuču, kako im dade Bog i Priroda. Ipak već sami ti pojmovi i korijeni iz kojih su izguljeni, jasno iskazuju vrlo negativnu ocjenu takvu ljudskom (ne)djelu.

Ovih dana čitam: "Pas ima puno prijatelja jer maše repom, a ne jezikom!" Mnoge životinje svoj jezik i usne često koriste i da se operu, da čiste same sebe ili jednu drugu; jedino čovjek svojim jezikom prlja i sebe i drugoga, a naš čovjek, uključujući žene i djecu, ponačješće najveće svoje svetinje: Boga, Gospu, majku! Gospode, operi nam jezik kaljavi i usne nečiste, pa i one - našminkane! Bože oprost, a ti, Gospe, moli za nas grešnike!

Stanko JERČIĆ

Kraljice anđela

Što bi navelo anđela Gabrijela da te nazove svojom kraljicom? Je li to velika radost kad si se suglasila s Božjim planom? Jesu li te Mihovil i Rafael uznosili u nebo? I veselili se, kao onda u noći Rođenja? Ljudi brkaju pojmove i zovu anđelima i djecu, i mladiće, i djevojke i osobito humane osobe, a zlonamjerni pojačavaju jezične i misaone ispade. Tvoje slavlje treba očuvati, Marijo, nepomućeno među nebeski ushićenim stvorovima bez trunka banalizacije. Treba doživjeti svoga anđela čuvara među svim anđelima da se povjerimo i zaštitničkoj funkciji kraljice anđela.

Miljenko MAJETIĆ

Povratak

Nina je bila prava zaljubljenica u Majku Božju. Predmolila bi redovito kronicu, i u kući i u crkvi. Osobito je voljela marijanske svibanjske i listopadske pobožnosti. Ni jednu nije propuštala. Često bi u osami klečala ispred Gospina oltara, promatrajući s užitkom Gospin lik. Kratko bi izmolila koju molitvicu i veselo, poskakujući, vratila se kući nikome ništa ne govoreći. Jednog dopodneva uznemirena je otišla do svoje Gospe, kleknula pred njezin oltar i dugo promatrala njezin kip šuteći. Odjednom joj se učinilo da su iz Gospinih očiju potekle suze, što ju je veoma iznenadilo i pogodilo. Na to je i sama zaplakala. Brzo je ustala i rekla: "Majčice moja, ne želim te više žalostiti. Molim te, oprosti mi! Oprosti meni i cijelome svijetu!"

Istog trena nestalo je suza na Gospinu liku. Djevojčica je potresena otišla žurno kući. O svemu što je vidjela šutjela je i razmišljala u svom srcu. Bila je svjesna da je svojim pogreškama ražalostila Gospu.

Godine su prolazile, a Nina je rasla. S vremenom je zanemarila molitvu. Zaljubila se, zasnovala brak i u kratku vremenu rodila dvoje djece. Godine su jurile, ali bez krunice i redovita pohađanja crkve. Jedino bi ponekad u teškoćama znala zavapiti svojoj Gospi, koja nju nije zaboravljala. I treće dijete bilo je na putu. Jedne srpanjske noći usnula je da se našla na pragu rodne kuće. Preda nju se spustio bijeli oblak u kojem se pojavila živa Gospa, žalosna lica. Iz

njezinih divnih plavih očiju obilno su tekle suze. Prizor je potrajao nekoliko sekundi i Gospa je u oblaku brzo iščeznula.

Mlada majka trgnula se iza sna i probudila se sva oblijvena suzama. Zbunjena je sjela u postelju, uzela kronicu i započela moliti. Čim je čula zvon za jutarnju misu s nedaleke crkve, opremila se i odjurila u crkvu. Pala je na koljena pred Gospinim oltarom i ostala dugo moleći ne mogavši zaustaviti suze. Nakon više godina otišla je ponovno i u ispovjedaonicu. Deset dana kasnije rodila je treće djeteta i dala mu ime - Marija. Bijaše to njezin nezaboravan povratak u okrilje nebeske Majke.

Nedjeljka ANDRIĆ-NOVINC

„Gladne napuni dobrima, a bogate otpusti prazne“

(Lk 1,53)

Marija o Božjoj pravednosti govori kao o nečemu što je već ostvareno. Premda Božje Kraljevstvo još nije potpuno došlo, ono je blizu, i ta se blizina osjeća. Uza svu nepravdu koja se u svijetu događa, i premda se ponekad čini kao da Boga nema, onaj koji vjeruje u Boga i u njega se uzda, sposoban je prepoznati očite znakove istine da posljednja riječ pripada pravednom Bogu.

U Marijinu hvalospjevu to je, među ostalim, izraženo i ovim riječima: „*Gladne napuni dobrima, a bogate otpusti prazne*“ (Lk 1,53).

U Starom zavjetu slične riječi nalazimo u Ps 107, 9:

„*Jer gladnu dušu on nasiti, dušu izgladnjelu on napuni dobrima.*“

i u hvalospjevu Ane, majke proroka Samuela (1Sam 2, 5):

„*Nekoć siti sad se za kruh muče, nekoć gladni ne gladuju više.*“

POVJERENJE U BOŽJU DOBROTU

U svim tim tekstovima poruka je u biti ista, a može se sažeti u dva temeljna stava povjerenja u Božju dobrotu i pravdu. Prvo, Bog ne otklanja pogled od gladnih ovoga svijeta. On za njih zna,

do njih mu je stalo i za njih se brine. I drugo, od prvoga nerazdvojivo, ondje gdje je u ljudskoj zajednici prisutan Bog, stanje se nužno mijenja. U društvu u kojem ljudi žive poslušni Božjoj riječi, ispunja se pravda i više ne dijele na site i gladne.

Očito je, dakle, da se o Božjoj prisutnosti u svijetu ne može govoriti mimoilazeći pitanja koja se tiču društvene pravde i svakodnevnih ljudskih potreba. Ta *vjerska* istina prožima čitavo Sveto pismo. U Starom zavjetu ona je posebno izražena u događaju izlaska iz egipatskog ropstva i putovanja kroz pustinju prema obećanoj zemlji. Na tom putu narod Božji osjetio je i glad i žeđ, ali jednako tako i očinsku dobrotu Boga koji ga je hranio manom s neba i piojio vodom iz stijene.

U Novom zavjetu ista Božja dobrotu očitovale se u Isusu iz Nazareta. Sv. Luka u *Djelima apostolskim* sažeo je čitavo Isusovo djelovanje u rečenicu: „*Prošao je zemljom čineći dobro*“ (Dj 10, 38). U svom evanđelju na poseban način izvješćuje kako Isus, pet tisuća ljudi koji su ga slušali i koje je ozdravljao od nji-

hovich bolesti, nije htio *otпустiti prazne* da sami po okolnim selima traže štogod za jelo, nego ih je sâm nahranio čudesnim umnoženjem pet kruhova i dviju riba koje su se našle kod njegovih učenika (usp. Lk 9, 10-17).

NE SAMO TJELESNA HRANA

No, na pameti valja imati i sljedeće: Kad razmišljamo o Bogu koji hrani gladne i o čovjeku kojemu je potreban svagdanji kruh, onda se tu ne radi samo o tjelesnoj hrani potrebnoj za održavanje prolaznoga zemaljskog života. Marija kaže da je Bog gladne napunio *dobrima*, i tu riječ treba čitati u čitavoj njezinoj punini. Drugim riječima, među gladne ovoga svijeta treba ubrojiti sve one koji očituju svoju glad za dobrom, to jest za samim Bogom, a među bogate, koje *Bog otpušta prazne*, svrstavaju se svi oni koji prazninu svoga života žele ispuniti svime, a samo ne Bogom.

Evandeoski događaj, koji na svoj način živim primjerom pokazuje ono što je Marija izrekla riječima „*Gladne napuni dobrima, a bogate otpusti prazne*“, možemo naći u jednom 'neuspjelu' susretu nekog bogataša s Isusom opisanu u Lk 18, 18-30 (usp. Mt 19, 16-30; Mk 10, 17-31). Neki je, naime, nadglednik upitao Isusa, što mu je činiti da baštini život vječni. Nakon što je Isus naveo Božje zapovijedi, i ustanovilo se da ih je dotični od mladosti pomno izvršavao, preostalo je još samo jedno: „*Sve što imaš, prodaj i razdaj siromasima pa ćeš imati blago na nebu. A onda dođi i idi za mnom*“ (Lk 18,22).

Međutim, premda je na početku pristupio Isusu s pobožnim pitanjem „*Što mi je činiti da baštinim život vječni*“ i

nazvao ga *dobrim*, to jest pridjevom koji pripada jedino Bogu, na kraju se ustanovljuje da ono što je nadglednik doista tražio od Isusa zapravo nije bio odgovor na pitanje o novom koraku na putu savršenstva. Budući da je Isusov poziv da sve što ima razdijeli siromasima ožalošćen odbio, vidi se, u stvari, da on u svom životu nije htio ništa mijenjati, nego je od Isusa samo tražio potvrdu svoga načina života i svoga bogatstva. Kako Isus nije postupio prema njegovim očekivanjima, budući da je bio „*silno bogat*“ (Lk 18,23), nadglednik je otišao od njega prazan.

OSTVARENA BOŽJA PRAVDA

Dok je nadglednik odlazio, Isus na upravo viđenu primjeru poučava svoje učenike o opasnosti bogatstva i izgovara onu poznatu kako je „*lakše devi kroz uši iglene nego bogatašu u kraljevstvo Božje*“ (Lk 18, 25), a onima koji su poradi Kraljevstva Božjega sve ostavili i pošli za njim, obećava da će zauzvrat dobiti mnogostruko, i to „*već u ovom vremenu*“ (Lk 18, 30).

To je ona ostvarena Božja pravda o kojoj Marija pjeva veličajući Boga za sva djela koja je učinio njoj, njegovoj neznatnoj službenici. Ona prva, a za njom svi oni koje Isus naziva svojom *majkom* (usp. Lk 8, 21) zato što slušaju i vrše Božju riječ, svjedoče u ovom svijetu Božje Kraljevstvo i žive tako da se osjeti njegova snaga. Sv. Franjo Asiški to je izrazio riječima: „*Majke smo mu, kad ga nosimo u čistu srcu i u tijelu svojemu po ljubavi u čistoj i iskrenoj savjesti, i kad ga rađamo svetim djelovanjem koje mora služiti drugima za primjer.*“ (II. Pismo vjernicima, 52-53).

Domagoj RUNJE

Andrija Kretski - Gospin pjesnik i propovjednik

Iako je rođen u Siriji, Andrija prozvan Kretskim po otoku Kreti. Kao kršćanin i biskup, ondje je proveo značajniji dio svog života. U povijesti kršćanske književnosti ostao je poznat po svojim himnima i govorima. Izvanrednim darom pjesničkog srca slavio je Boga i nadahnutim mislima vjernicima prikazivao Bogorodičin lik i ulogu u djelu Krista Spasitelja. Revno je promicao Gospino otajstvo, moć njezina zagovora, veličinu njezina izbora, odliku njezina života. Njegovo svjedočanstvo vjere i pobožnosti jeka su vremena u kojem je živio i djelovao.

GOSPIN PROMICATELJ

Andrija je rođen u Damasku oko 660. godine. Prema pučkoj predaji, bio je nijem sve do 7. godine, kad je, primivši svetu pričest, zadobio dar govora. Vjerojatno je i ta pobožna legenda nastala da bi naglasila njegovu govorničku darovitost. U Jeruzalemu je postao monahom. Đakonska služba bila mu je povjerenica u stolnici svete Sofije u Carigradu. Oko g. 710. zaređen je za biskupa na otoku Kreti, gdje je biskupsku službu obnašao s posebnim žarom i vjerničkom skrbi. Zauzimao se za gradnju crkava i socijalnih ustanova, brinuo se za odgoj djece i mladih, vodio skrb o starima i bolesnima. Preminuo je oko g. 740., a Istočna Crkva slavi ga kao sveca.

Andrija Kretski poznat je kao vrstan propovjednik bizantske Crkve i himnospisac duboka nadahnuća. Njegov "Veliki kanon" i danas se upotrebljava u istočnom bogoslužju. Svaki himan završava pohvalom Bogorodici. Njoj u čast sastavio je tri bogoslužna spisa - o začeću, rođenju i navještenju. Posvetio joj je brojne govore o blagdanima Navještenja, Prikazanja u hramu i Preminuća. U njima su mnoge bogoslovske postavke o Isusovoj Majci: navještaj njezina dolaska u nadahnutim spisima Starog zavjeta, o Marijinu Bogomajčinstvu, djevičanstvu, sudjelovanju u Kristovu djelu spasenja, o Marijinoj svetosti. Svi ti izričaju utkani su u Kristovo otajstvo, u šire okružje povijesti spasenja.

ZAČETNICA OBNOVE LJUDSKOG RODA

U svojim spisima Andrija naglašava svetost Majke Isusove. Njezina moralna neporočnost proteže se kroz čitav krug njezina zemaljskog života.

"Njezini roditelji, Joakim i Ana, nadahnuti božanskom mišlju, isprosilu su je kao plod ustrajne molitve, riječ je o kraljici prirode, prvini našeg roda koje rođenje slavimo, po njoj je započela obnova ljudskog roda."

U navedenom ulomku kretski biskup prikazuje Mariju kao početak ljudskog roda u smislu da je bila prvo ljudsko stvorenje koje je primilo dar spasenja. Prva je oslobođena od iskonskog pada naših praroditelja, prva je među otkupljenima. Bog ju je izabrao i na poseban način pripravio kako bi bila dostojna biti Majkom Sina Božjega.

"Trebalo je pripremiti palaču prije nego-li kralj dode; trebalo je prije otkati kra-

*jevske pelene u koje poviti božansko
Dijete kad se rodi.”*

POČETAK NOVOG STVORENJA

Zbog izuzetne uloge koju joj je Bog namijenio, Marija je provodila neporočan život. U tom je smislu i njezino rođenje jedinstven događaj u Božjoj i ljudskoj povijesti. Riječ je o rođenju

izvanredna stvorenja, jedinstvena po duhovnoj ljepoti i izuzetnoj svetosti.

Andrija će to izraziti na sebi svojstven, pjesnički način koji je, jednako tako, teološki duboko utemeljen:

“Nek se raduje sve stvorenje, nek zaigra David jer je iz njegova roda niktula mladica koja nosi kao cvijet Gospodina i sveopćeg Otkupitelja. Nerotkinja je bila Ana, ali ne bijaše bez potomstva u Božjim očima jer je oduvijek bila predviđena da bude majka Djevice iz koje je trebao procvasti Stvoritelj u obličju sluga. Neokaljana stvorenje, koje si u svom krilu otkalo Kristu platno naše naravi, radosno slavimo tvoje rođenje...”

Kristovo navještenje, a posebno njegovo rođenje od Djevice Marije, za svete oce i pisce bio je znak i početak novog stvorenja, koje je Bog u početku zamislilo i ostvario. Na toj crti nalazi se i Marijina uloga u pripravi pojave novog

stvorenja. Za kretskog biskupa Marija je djevičanska zemlja, neokaljana ljudskom rukom. Od nje je Stvoritelj mogao satkati novog Adama.

MARIJINO USNUĆE

U svojim spisima Andrija Kretski često se zaustavljao na završetku Marijina života, na njezinu preminuću. U tom se ponešto udaljio od učenja svetih otaca. Općenito je bilo uvriježeno mišljenje da je, po završetku svoga zemaljskog života, Djevica Marija umrla. Budući da je i Krist preko smrti prešao u život, istu sudbinu proživjela je i njegova Majka. Prvi put u povijesti kršćanske misli Andrija postavlja pitanje, je li smrt za Mariju bila posljedica grijeha ili je pak označivala prijelaz u nebesku slavu.

Budući da je između svih stvorenja bila obdarena izvanrednom svetošću i slobodna od spona grijeha, za nju smrt nije mogla biti kazna za grijeh. Po njezinu usnuću, Marijin duh zauvijek je sjedinjen s Bogom, nalazi se kod nje.

Andrija ne tumači što se dogodilo s njezinim tijelom, je li se sjedinilo s njezinim duhom ili je bilo preneseno u neki drugi, rajski svijet. Prihvaća pak činjenicu koja je općenito zasvjedočena, da je i Marijin grob bio prazan.

Andrija zastupa ideju da je Majka Isusova po svojoj izvanrednoj ulozi na neki način “pomirila zakon i milost”.

Ona je mjesto susreta između Staroga i Novog zavjeta, biće u kojem se združuju božansko i ljudsko. Iako je većina njegova stvaralaštva nepoznata široj vjerničkoj publici, Andrija je ostavio neizbrisiv trag u nauku i bogoslužju Istočne Crkve.

dar-ko

Spasi moj narod, o Bože!

Prije 70 godina preminuo je *Aleksandar Kokić*, svećenik i pjesnik bačkih Hrvata. Živo je sudjelovao u duhovnom i kulturnom rastu svoga hrvatskog naroda u tuđoj zemlji o čemu nam svjedoče i njegovi stihovi:

... Sačuvaj narod moj mali,
Vodi ga rukom očinskom, svetom
i daj mu snage da ga u borbi
Dušmanin - Golijat nikad ne svali...
Spasi moj narod, o Bože!
(Molitva Gospodinu)

KRAKATK ŽIVOT - VJEČNI SPOMEN!

Aleksa Kokić rođen je u Subotici 14. listopada 1913. Osnovnu i građansku školu završio je u rodnom gradu. Osjetivši nebeski zov Gospodinov, isusovačku gimnaziju završava u Travniku, a teologiju u Zagrebu. Zaređen je za svećenika g. 1937., a sljedeće godine slavi svoju Mladu misu. Kapelansku službu vrši u Subotici da bi se već g. 1939. vratio u Zagreb radi studija slavistike. Vojna služba na Cetinju spriječila ga je da diplomira. Tu je, zbog teških želučanih tegoba, preminuo 17. kolovoza 1940. Ipak, uspio je ostaviti neizbrisiv trag na području pjesničke riječi pa ga mnogi svrstavaju među prvake katoličkih pisaca prve polovice 20. stoljeća. Na bolesničkoj postelji od života se oprašta riječima: ...

žao mi je da moram umrijeti u tuđoj zemlji... Barem da sam kod svojih.

USPJEŠAN KATOLIČKI PJESNIK

Kokić je za života tiskao samo jednu pjesničku zbirku *Klasovi pjevaju* (1936.) koja odiše vedrinom, optimizmom i vjerskim, mladomisničkim zanosom. Kao i mnogi prvaci hrvatskoga katoličkog pjesništva *slavi ljepotu života s Kristom i u Kristu* (P. Grgec). Tom je zbirkom *u središte katoličke poezije vratio motive životne radosti i kršćanski vedra gledanja svijeta* (V. Lončarević, *Književnost i Hrvatski katolički pokret*, 2005.). Za proslavu 100. godišnjice rada Zbora zagrebačke duhovne mladeži sastavio je litomontažu „*Sto godina vjeri i narodu*“ koja je g. 1936. izvedena u HNK. Dvije godine kasnije u Zagrebu mu izlaze pjesme za govorne zborove pod naslovom

Zvona tibe radosti, a pisao je i pučke priloge, igrokaze, dok je s književnikom Markom Čovićem napisao povijesno - kulturno djelo „Bunjevci i Šokci“ (1939.). Na formalnom poetskom planu odlikuje se odmjerenim ritmom, ugladenošću stiha i strofe te jednostavnošću izraza. Suradivao je u *Hrvatskoj Reviji*, *Hrvatskoj Prosvjeti*, *Hrvatskoj Smotri*, *Hrvatskom ženskom Listu*, *Klasju naših ravni*, *Obitelji*, *Danici*, *Subotičkoj Danici* i dr.

...KAKO DIVNE RIJEČI!

Zbirka pjesama *Srebrno klasje*, u kojima su sabrane pjesme koje Kokić za života nije uspio objediniti, tiskana je g. 1962. u Subotici. U njoj se nalazi poseban odjeljak s 9 pjesama posvećenih bl. Djevici Mariji, dok je 10-ak drugih razmješteno po obilnoj katoličkoj periodici. Posebnu je senzibilnost u tim pjesmama razvio prema siromasima, bolesnima, bijednima, patnicima, slijepcima i ostavljenima. U svome stvaralačkom činu Kokić ne zapada u beznade, u stvaralački i vjerski sumrak, ne gubi nadu nego upire oči prema Njoj pa svaku pjesmu krase optimističan završetak.

*O nije teško biti prezren patnik,
Izranjenom nogom hodati po tlima,
Od Njezina smiješka procvjetaju boli,
Marijino Srce - ljubav rada svima.*
(Marijino Srce)

Posebno je bio usmjeren na Drugoga, ulazio u svijet patnika, molio Svetu Majku da neprestano bdije nad njima: *Majka si onom slijepcu, koji na uglu ulice stoji i drhtavom rukom nuda staru bezvrijednu robu.*

*(...) i onom, koji je bolan,
i sušičavom djetetu i prosjaku i meni koji
nikom pomoći ne mogu.*

(Majka svijuu nas ljudi)

U marijanskim se stihovima često koristio formom ponavljanja naglašavajući time svoje divljenje i odanost liku Majke Božje:

*Htio bih, da se sve moje suze,
ovo jutro svibanjsko
pretvore u zrnje biserno,
da bude ures Tvojih oltara
i da šapće pobožne riječi:
o Marijo, o Majko Božja,
ljubim Te bezmjerno...!*
(Pjesma o Mariji)

ČUVARIMA SLIKE GOSPE SINJSKE

Aleksa Kokić ne samo da je osobno molio nego je pozvao i sinjske franjeve da mu se pridruže u molitvi za potrebite Gospe pažnje:

*Čuvari Gospine slike, ponosa staroga
Sinja,
Glasovi svetištem kada molitve Mariji
zvone,
Sjetite onih se, kojih duša se mrzne sred
inja
Grijeba, a lada života u moru požude
tone.
Sklopite pobožne ruke, nek srce moli se
vrelu,
Da ruka Svevišnjeg moćna blagoslov
sveti svoj prospe.*
(Čuvarima Gospine slike)

Od prerano preminula pjesnika oprostila se i njegova učiteljica Vita Križanović: *Gospodin je trebao naš najljepši klas, zato Te uzeo k sebi.*

Darijo MARKOVIĆ

Obitelj - svetište života

Više nego ikoja druga stvarnost, *obitelj* je sredina u kojoj čovjek može živjeti radi sebe samoga, i to iskrenim sebedarjem. Stoga obitelj ostaje društvena ustanova koja se ne može i ne smije ničim nadomjestiti, upravo "svetište života". Tjelesni život uvjet je i mjesto gdje se ostvaruje božanski poziv upravljen pojedinoj osobi da se postupno sve više ostvaruje na sliku Božju. Svaki pojedinac stvoren je i određen za vječnost, za vječni život u zajedništvu vječnog Boga. Iz tih svojstava rađa se strahopoštovanje pred životom svakog pojedinca, od njegova početka do njegova svršetka.

SVETOST LJUDSKOG ŽIVOTA

Ljudski život je svet jer od samog početka uključuje *Božje stvaralačko djelovanje* i zauvijek ostaje u posebnom odnosu sa Stvoriteljem, svojom jedinom svrhom. Bog je jedini gospodar života, od njegova početka do svršetka. Nitko ni u kojim okolnostima ne može sebi uzeti pravo da izravno uništi nevino ljudsko biće.

Obitelj je *svetište života*. Zašto?

Svetište je prostor u kojem prebiva Bog, u kojem se čovjek susreće s Bogom. Muž i žena, združeni u Ljubavi u sakramentu ženidbe, pozvani su na međusobnu vjernost u dobru i u zlu te na prihvaćanje djece i njihovo odgajanje, u svojoj obitelji ostvaruju poziv na

svetost. Nije li onda i obiteljski prostor svetište?! Da bi obitelj to doista mogla biti, potrebno je da se svatko za sebe danonoćno posvećuje Bogu kroz svoje molitve, rad, dobra djela i sebedarje u služanju životu i ljubavi. I ne samo pojedinačno nego i kao par, muž i žena zajedno pred Bogom, ne samo u fizičkom sjedinjenju i društvenoj obvezi i obećanju suživota nego jedno s Bogom. Jedno u Duhu Ljubavi koji daje život i snagu za svaki novi dan, jača, brani, hrani, vodi, posvećuje, oživljava tijelo i daje Duh novom životu u Daru života.

DIJETE - DAR BOŽJI OBITELJI

Možda se čini preteškim nazivati svetištem nešto tako obično i svakodnevno kao što je obitelj. Svetište je sastavni dio hrama, a nije li naše tijelo hram Duha Svetoga?! Kakav je naš odnos prema tijelu? S koliko strahopoštovanja pristupam svome i tvome hramu u kojem živi i počiva Duh Sveti? Rečeno je da će njih dvoje biti jedno tijelo. To je ono što su u braku i u obitelji zajedno stekli i ostvarili te za što su odgovorni. To su i životi koji su im povjereni. Da bi obitelj doista bila svetište života, treba svakodnevno biti u skladnoj vezi s Izvorom Svetosti - Ljubavi, na kojem se duša napaja i hrani.

Osim stola i postelje, obitelji je potreban i prostor za zajednički razgovor s Bogom. A kako to ostvariti, kad je TV u središtu pozornosti, kad računalo, međumrežje, igrice, utakmice i ostali moderni izazovi napadaju i ono malo zajedničkog vremena? Na nama je da se borimo za prostor svoga svetišta i

održavamo svoja tijela zdravim prostorom za djelovanje Duha Svetoga, koje, uz brigu za tijelo i odijelo, zahtijeva i ophođenje s dostojanstvom. Dvoje su jedno tijelo, ali ne u odnosu gospodarenja nego služenja ljubavi i međusobnog dogovaranja. Obitelj je svetište života u kojem je osobni užitak zamijenjen sebdarjem i prepoznavanjem potrebe drugoga. Brinući se za tijelo žene, muž štiti svoju suprugu, majku svoje djece, nositeljicu života. Promiče zdrav odnos prema prihvaćanju života i odgodi začeca s valjanim razlogom ne posežući za sredstvima koja narušavaju zdravlje i ubijaju život u začecu.

Majčino krilo radionica je u kojoj Bog tka novo ljudsko biće. Krilo u majčinu tijelu pozvano na tako odgovoran zadatak zahtijeva i dobru pripremu, i majke i oca. Odrastanje i odgoj u obitelji, daljnja i bliža priprava na brak i trajne obitelj-

ske kateheze, škole za roditelje, neizostavna su pomoć u trajnu oblikovanju zrelih vjernika.

Muš i žena pozvani su ostaviti oca i majku i biti jedno tijelo. S dvjema različitim glavama i s drukčijim životnim navikama to je moguće jedino uz uvjet da se dvoje vole, da su jedna duša. Jedno tijelo jest njihovo zajedništvo u ljubavi koja izgrađuje i hrani njihov odnos.

VELIKODUŠNOST I ODGOVORNOST

Združeni u ljubavi pozvani da budu sustvaratelji novog života kojim ih dariva Stvoritelj, supružnici se nalaze pred velikim izazovom roditeljskog poziva: velikodušnosti i razboritosti.

Nikad nije bilo lako biti roditelj i odgajatelj. Suočeni s nizom nepovoljnih situacija, mnogi se ne upuštaju olako u radanje brojne djece. Roditelji koji velikodušno prihvaćaju avanturu života ostaju ponekad ismijani, neprepoznati i prepušteni pouzdanju u Providnost i druženju sa sebi sličnima. Koliko je u odgoju djece važna obitelj, nužna je i pomoć šire zajednice, Crkve, vrtića, škole i svakog pojedinca. Ako i nema djece, može svojim pozitivnim stavom prema životu biti važna potpora roditeljima. Ne ih prozivati zašto imaju ili nemaju brojnu djecu, jer je svaki par za sebe pred Bogom odgovoran za život. Zajedno s roditeljima nek ih radosno prihvate kao nov i neponovljiv dar društvu.

Ljubav je jedino pravo mjerilo djelovanja i prosuđivanja u obitelji kao svetištu života u kojemu odjekuje Radosna vijest: "Ljubite jedni druge, kao što sam ja ljubio vas!"

Daniijela DE MICHELI VITTURI

- Što to imaš tako lijepo? Kakva krasna ogrlica od sitnih bijelih bisera!

- To je krunica! - reče Gloria rado-sno. - Znaš li što je krunica? Na nju se moli, hoćeš da ti pokažem! Evo, vidi kako...

Skida krunicu s vrata i pokazuje mi što se moli na krupnije, a što na sitne kuglice, kako ona kaže, izgovarajući razgovjetno i bez greške riječi molitve Očenaša, Zdravomarije i Slavaocu.

- Znam ja to, Gloria, ali kako ti znaš sve to, a samo su ti četiri godine?

- Znam! - smije se Gloria. - Mama me moja naučila. Mi zajedno molimo krunicu svaki put prije spavanja.

- A voliš li ti moliti?

- Da, - potvrdno kimne svojom lijepom i pametnom glavicom Gloria i dodaje: - Volim moliti da me Majčica Božja čuva. Da nas sve čuva, i mamu, i tatu, i Benedikta, i Dominika (njezina braća), i bake, i dide, i tete, i ujaka, i prijatelje, i tete iz vrtića i sve dobre ljude...

Neobično je to čuti iz tako malih usta, ali priznajem da je ohrabrujuće. Molitva djeteta zanima, hrabri, tješi, opušta prije spavanja i štiti od ružnih snova. Gloria ne želi slušati ni gledati strašne priče i crtiće. Ona se sama makne od televizije kad naidu opasni i zli likovi u pričama koje sadrže nasilje. Umjesto toga ona traži ljupke, mile, lijepe riječi koje raduju, ohrabruju i tješe. I nije joj dosadno uvijek iznova slušati i ponavljati riječi

iste molitve. Brzo uči i znade mnoge molitve izgovoriti napamet, čak i kada ne razumije u potpunosti smisao svake riječi.

- Najteže mi je zapamtiti Zdravo Kraljice, Majko milosrda, živote, slasti i ufanje naše... To ti je molitva na kraju krunice. - pokazuje Gloria na svojoj bisernoj ogrlici - krunici. A onda se malo zamisli, pa reče: - A kraj ti je i početak, ovdje kod križa. Tu se počne i tu se završi, ali nema kraja! - zaključuje Gloria. Ja sam se s njom složila.

Gloria ima majčicu koja svojoj djeci prije spavanja ne priča priče za laku noć koje toliko puta plaše malu djecu. Umjesto toga, ona im izgovara molitvice i pripovijeda im o divnim čudesima Božje ljubavi, što je zaista danas rijetkost, jer roditelji nemaju vremena, ni volje, niti nadahnuća da svojoj djeci uz topli zagrljaj u tami sobe ispričaju neku lijepu i zanimljivu priču, a kamoli s njima izmole kakvu molitvu. Crtići s "videa" i kompjutorske igre najčešće su današnjoj djeci jedi-

no društvo, zabava i pouka između četiriju zidova.

Kako je Marija uspavljivala malog Isusa? Kakve li je pričice, molitvice i pjesmice smišljala Nazaretska Djevica za svoga malenog Sina?

- Isus mene voli, - kaže Gloria i odmah dodaje: - i Benedikta i Dominika. Isus voli djecu, je!da? I on bi se s nama igrao.

- O, da! - potvrđujem ja dok mi u mislima odzvanjaju Isusove riječi: "Pustite malene k meni..." - Da, - rekoh - I zato je dragi Isus nama poslao anđele da nas čuvaju.

- A ja znam i molitvicu: Anđele čuvaru mili... - i odmah doda - Hoćeš da ti nacrtam anđela?

- Može, - kažem ja. Nije lako nacrtati anđela, pogotovo ako imaš samo četiri godine. Pa ipak, dobila sam na dar anđela prelijepa, jedinstvena i neponovljiva u svojoj raskoši, plemenitosti i dobroti jer i mene dragi Isus voli.

Iako tako malena, Gloria je od svoje mame naučila napamet tolike molitvice, pa i cijelu krunicu. Svakodnevno Gloria slavi Boga kao što joj ime kaže, uz starijeg brata Benedikta, što znači Blagoslovljen, i mlađeg brata Dominika, što znači Božji, Gospodnji (Dominus = Gospodin). Rođeni na slavu Božju da hvale i slave Stvoritelja sa svojom obitelji, oni su i Marijini miljenici dok zazivaju Zdravo Kraljice i dok sitna biserna zrnca krunice kao najdraži nakit svjetlucaju na Glorijinu vratu.

Vinka TOKIĆ BUROLO

Dokumentarac „Draga Gospa Ilačka“

Udruga dr. Ante Starčević - Tovarnik osnovana je g. 2007. za promoviranje lika i žrtve vlač. Ivana Burika, svećenika kojega su 8. listopada 1991. u Tovarniku ubili četnici. U njezinoj produkciji snimljen je o njemu i film, a ona je i nakladnik romana *Burik* N. Nekić kao i dokumentarca *Draga Gospa Ilačka*. O njemu razgovaramo s predsjednikom Udruge Antunom Ivankovićem.

- *Kako je došlo do ideje o filmu?*

- Prije nešto više od godine dana na dar sam dobio film o svetištu Gospe od Loreta. Nakon što sam ga jedne večeri pogledao, dugo nisam mogao zaspati. Razmišljao sam o njemu, da bih ujutro svojoj supruzi rekao da ću - snimati film o Gospi Ilačkoj. Zovem prijatelja koji mi je jednom zgodom rekao da poznaje mlada i uspješna redatelja. Tražio sam da me spoji s njim. Nije mi želio reći njegovo ime, ali je u razgovoru nehotice spomenuo jedan od njegovih brojnih filmova, što je bilo dovoljno da otkrijem da je riječ o Branku Ištvančiću.

Nazvao sam ga i u dvije minute dogovorio s njime raditi dokumentarni film *Draga Gospa Ilačka*.

- *Vi to odmah s riječi na djelo?*

- No prije svega trebali smo suglasnost Nadbiskupije i župnika. I dobili smo je.

- *I onda započeli?*

- Prošle godine uoči blagdana Velike Gospe započeli smo

prvi dio snimanja koje je trajalo tri dana. Uložili smo sve snage da pripravimo materijal koji će nam biti neophodan za stvaranje filma. Tako smo prikupljali stare snimke o događanjima u svetištu, slike kao i pisane dokumente koji datiraju od samoga Gospina ukazivanja u Ilači 1865. godine. Ilača je jedno od četiriju većih slavonskih marijanskih svetišta, smješteno na putu od Vinkovaca prema Tovarniku. Samo sedam godina nakon lurdskih ukazanja u Ilači se pojavio čudesan izvor vode koji je, uz ostale čudesne događaje, pobudio zanimanje mnoštva vjernika i hodočasnika, napose bolesnika koji su tražili ozdravljenje i, kako govori predaja, doista ozdravljali, a ozdravljaju i dan-danas.

- *Za to je trebalo i sredstava?*

- Naša Udruga u prosincu 2009. uputila je Općinskom vijeću općine Tovarnik molbu da nam dodijeli mrvicu sredstava iz financijskog proračuna za iduću godinu kako bismo mogli ostvariti svoje projekte, među kojima je bio i film *Draga Gospa Ilačka*. Nećete vjerovati, jedino naši projekti, po njihovu sudu, nisu

zavrijedili ni zaslužili pomoć u sufinanciranju, a sve druge molbe udruga i društava koje su predane pozitivno su riješene. Sve osim naše. Uputili smo žalbu koju je predsjednik Vijeća odbacio i o tome nas pismeno izvijestio. Čudno je kako njemu i pojedinim osobama u našoj općini nije stalo do navedenih projekata, kojima ćemo promicati ne samo našu Gospu Ilačku, Nadbiskupiju, Županiju nego i Općinu.

- *Niste se predali!*

- Ne, nismo se predali, nego marljivo nastavili raditi na filmu. Trebalo je najprije napisati scenarij. Zamolio sam prof. Nevenku Nekić da nam pomogne. I ona je to rado učinila. Kako smo se približavali kraju snimanja, dogodile su mi se neke čudne stvari. Krajem travnja 2010., kod obitelji Marka Serafinija u Tovarniku, otkrio sam sliku vlč. Pave Matijevića. Kao tovarnički kapelan, on je g. 1922. napisao knjižicu o Gospi Ilačkoj, a samo dva dana kasnije i knjigu zapisnika župe Tovarnik iz g. 1863. koju smo pronašli kod župnika Antuna Devića u Jarmini...

- *A festival kao da je bio naručen...*

- Baš tako! Montirali smo film i krajem svibnja poslali na *Prvi festival hrvatskih vjerskih filmova*, koji se od 2. do 4. lipnja održavao u Gospinu svetištu na Trsatu. Bio je to jedan od 38. prijavljenih filmova.

- *I nagrada je tu!*

- I to dvostruka! Nagradu *Trsatski bodočasnik* za najbolji film osvojio je film *Draga Gospa Ilačka* redatelja B. Ištvančića koji je temom povezoao svetišta na Trsatu i u Ilači. Kako je napisala scenaristica, film "sažima metafiziku i mistiku sakralnoga i čovjekov ovozemaljski

hod u traganju za smislom života. Tema hodočašće Gospi Ilačkoj otkriva povijest srijemskoga prostora, pojavu svete vode po bl. Djevici Mariji i povezuje ovo svetište s Lurdom. Snimljen na autentičnim mjestima zabilježio je izjave svjedokâ, dokumentarnu građu i ambijentalne vrijednosti ovoga hrvatskog prostora. Glazba se zasniva na originalnim tradicijskim instrumentima i melodici." Film je dobio nagradu i za najbolju glazbu auktora Pere Ištvančića.

- *Mještani su film vidjeli?*

- Da, premijera je održana 25. lipnja u Hrvatskom Domu u Ilači, ali smo već 8. lipnja 2010., za Filmsko-književne večeri u Sarajevu, zamolili kardinala Vinka Puljića da u prigodi posjeta Vatikanu uruči Benediktu XVI. englesku verziju filma o vlč. I. Buriku i film *Draga Gospa Ilačka*. On je to s oduševljenjem prihvatio i rekao mi da budem siguran da će film biti u Papinim rukama.

- *Veliko priznanje!*

- Najveću nagradu i priznanje dobili smo 17. lipnja 2010. na radnom sastanku u Đakovačkoj-osječkoj nadbiskupiji. Redatelja B. Ištvančića i mene kao producenta primio je, čestitao i pohvalio mons. Đuro Hranić. Tom prigodom podupro nas je i u našem sljedećem projektu. Snimit ćemo, naime, dokumentarni film u suproizvodnji s HRT-om o Gospi Aljmaškoj, našem najvećem nadbiskupijskom marijanskom svetištu.

- *Može li se film nabaviti?*

- Film *Draga Gospa Ilačka* u prodaji je u svim *Verbumovim* knjižarama, a mogao se pogledati i na HRT uoči blagdana Velike Gospe.

- *Čestitam i želim još bolji novi film!*

K. JOLIĆ

Večeras sam sretan

- Brzo! Brzo! Daj, žuri mi se! - bacaju školske torbe u kut.
- Idemo! Hajde! Miči mi se s puta! - nahrupili su kao da gori. Koja brzina! Sve se praši pred njima! Nastava je završila, evo, stigli su kući. Vičem:
- Što je sad?
- Polako! Kakva vas je panika uhvatila!? Nije moguće da su toliko gladni. Srednjoškolci su. Znam da mogu pojesti i vola, ali opet ovako.
- Večera je gotova! Polako, pričekat ćemo Romea! Hajde, dodite za stol!
- Kakav stol, zar ne vidiš da nam se žuri!? Idemo na svetu misu. Imamo misu za početak školske godine! Požurite da ne zakasnimo! Evo! Dolazim! - guraju se, dovikuju i izlaze, brzinom kojom su upali u kuću. Još ni vrata za njima nisam zatvorila, Romeo javlja da je sveta misa za đake i profesore, da neće doći kući, nego i on ostaje na misi. Zove i mene, ako mogu da dođem. Žao mi je, ne mogu. Da sam prije znala, bila bih se spremila. Ovako, tu sam gdje sam. Pospremam nered koji su moja djeca u jednom trenutku napravila. Vučem školske torbe na njihovo mjesto i mrmljam kako se smjenjuju ministri, kako nas šiba recesija, kako se sve smanjuje i nestaje, kako svi govore da ćemo biti tanji i siromašniji, a školska torba sve je deblja, skuplja i raskošnija. Jedni mi roditelji, veslaju nas i sisaju gdje smo najtanji - preko djece!

Roditelj kao roditelj, steže i zakida od svega, a za dijete i školu - samo pitajte, daje se, tu nema problema! Za svaki predmet potrebujemo po tri do četiri knjige i bilježnicu. Istina, za tjelesnu kulturu još nema knjige, ali je pitanje kad će se njih nekoliko i toga sjetiti, pa izdati i čitanku, i vježbenicu i radnu. To stvarno ne bi bilo ludo, djeca bi doma mogla vježbati, jer ionako mnoga djeca u svojim školama nemaju dvorane ni igrališta. Lako je za lijepa vremena trčkarati, ali kad zahladi, jadni profesori izmišljaju kuda će s njima, pa nema ni tjelesnog niti kulture, jedino što ostaje jest kriva kralježnica. Upadam u crne vode. Ne skrenem li na nešto lijepo i pozitivno - gotova sam!

Večeravali smo bez televizije. Kad sam Romeu napomenula da će uskoro vijesti, samo je odmahnuo rukom. Na prvu sam pomislila da me nije dobro čuo. Kad sam ponovila "Vijesti!?", odmahnuo je opet rukom. Bilo mi je čudno. Vjerojatno mu se nešto ružno dogodilo ili je, možda, bolestan, pa se ne želi dodatno opterećivati. Jer naše vijesti počinju s crnom kronikom i vrte se kao maločas moje misli.

- Jesi li za kamilicu? - pitala sma.
- Kakva kamilica! Vidiš da razgovaramo! Ni muha ne smije zazujati za vrijeme vijesti. Romeo je ovisan o njima. Ako ih slučajno ne može poslušati, daje to u zadatak meni. A ja, kao ja, oko vijesti uvijek imam najviše posla, pripremam večeru, jednim uhom slušam što spiker govori, a drugim sam tko zna gdje. Kad se pojavi Romeo, zove me na raport. Ja mu ništa ne znam kazati, a i ono što kažem zbrkano je. Onda se on ljuti. E, sad ne zna što je, nije u tijeku! Baš je

smiješan, kao da svjetska situacija ovisi o njemu! Najviše se ljuti kad mu kažem: "Sam si kriv! Sto godina živiš sa mnom, a još ne znaš kakva sam!" Da zaista neće poslušati vijesti, morala sam još jednom provjeriti:

- Vijesti su ti na televiziji!

- Vijesti, ma kakve vijesti! E, baš mi nije stalo do njih! Briga mene za Europskom Unijom, za sve njih i njihovo kolebanje! Što ima veze hoće li nas primiti za godinu ili dvije!? Znaš, dogulili su sa svojim uvjetima i stavovima. Omalovažavaju nas, guraju na stranu, lažu i mažu. Ja ne vidim ništa dobra kod njih i kod dodi mi - pođi mi političara. Jedino što me je razveselilo i srce mi je puno, to je ova naša večerašnja sveta misa. Crkva je bila dupkom puna mladeži. Molili su i pjevali, bili su pristojni i skrušeni! Na njima počiva naša snaga. Večeras su mi se otvorile oči, mi smo poput Izraela, lutamo pustinjom, mrmļjamo i ne shvaćamo da je Bog s nama. Ova naša djeca, naša su nada. To su novi i zdravi ljudi koji će se bojati Boga i imati srama pred čovjekom! Uz Božju pomoć i pod zaštitom nebeske Majke znat će što im je činiti. Večeras sam tako sretan. Oduševili su me mladi! Sretan sam što su naša djeca dio toga novog naraštaja! Duša mi je puna! Ne želim da mi ista kvari raspoloženje! Neću gledati vijesti! Neću uopće paliti televizor. Želim zaspati sretan! Ti radi kako te volja! - odbrusio je.

I moja je duša bila puna. Romeo je imao pravo. Bog je s nama. On nas voli pa i onda kad prolazimo dolinom smrti... ja se ne bojim jer ti si, Bože, sa mnom! To je sve čega se sjećam prije nego što sam zaspala.

R. T.

Ovdje je riječ tijelom postala

Dobro došli u Marijinu kuću. Ovo je rijetka prilika i nije svima dano da provedu večer u Marijinoj kući. Mi smo danas ovdje gosti, ali kao njezina djeca. I zapravo, u ovoj kući se začelo naše djetinjstvo. Jer, kada je začet Emanuel - s nama Bog, on je upravo stoga postao s nama Bog, da mi budemo "mi s Bogom". I to je zapravo cilj svih Božjih akcija. Krajnji cilj je da mi postanemo njegova djeca i njegovi baštinici, jer djeca su baštinici, i da baštinimo sve ono što On ima. On ima sve, jer sve što postoji je njegovo.

U TOJ SKROMNOJ KUĆI

I vidite, to se začelo u toj kući, skromnoj, siromašnoj, pola od zemlje i kamena, malo nadograđeno, nešto onako kako siromasi imaju svoje kuće. Tu je živjela Marija u času kad se dogodilo u njezinu životu ono najznačajnije, kad ju je Bog pohodio. Bilo je to u šestom mjesecu. Posla Bog anđela Gabrielja k djevici, zaručenoj s mužem koji se zvao Josip iz doma Davidova, a djevica se zvala *Mirjam*. Sinoć smo čuli kako su Arapi pjevali: "*Salam, salam Mirjam* - Zdravo, zdravo Marijo!"

Za njezin život sve je bilo isplanirano, sve ono što se događa svakom čovjeku, svakoj djevici, da bude isprošena, zaručena i da kao zaručnica čeka svoju udaju. Bio je to Josip, zgodan dečko iz susjedstva. Bili smo u njegovoj kući. I oni su se zagledali i zavoljeli i obećali

se jedno drugom. I u času kada Bog zahvaća njezin život, to je Marijino stanje. Ona je obećana, isprošena i zaručena. Treba još učiniti samo posljednji korak - koji čak nije ni toliko važan, jer kod Židova su zaruke bile već i brak - da je dovede kući, sebi, i da oni počnu zajednički život. I sad najednom, čudan posjetilac, čudan pozdrav i čudna vijest. Sve je čudno.

MARIJA SE PRESTRAŠILA

Haire, kebaritomene - Raduj se, zamilovana, Gospodin je s tobom! Uplašila se i od pojave, uplašila se i od pozdrava, uplašila se i od takve poruke da je zamilovana, da se raduje i da je Gospodin s njom. Nije ona znala što je Bezgrešno začete, nije znala da je ona u zajedništvu s Bogom. Kada su njezini roditelji, Joakim i Ana, začeli nju - možda su čak bili i razočarani što je curica - nisu ni oni znali da je od prvog časa, kada ju je Bog pozvao, da ju je očuvao od svake ljage, predvidjevši zasluge njezina Sina.

Ona je začuđena, prestrašena, a pogotovo kad je čula prve riječi poruke: "*Evo, začete ćeš i roditi sina i dat ćeš mu ime Ješua*" (Lk 1, 31). Ime nije ništa posebno. Bilo je jako puno Isusa u to vrijeme. Ješua dolazi od glagola "jašar", što znači "spasiti". I *Spasoja* je bilo jako puno. No u ovom slučaju, taj Spasoje će biti nešto posebno. On će doista spasiti ljude.

No ono što ju je najviše smelo, to je: "*Začet ćeš i roditi sina!*" I odmah joj se pokreće pitanje: "Kako će to biti, kad ja muža ne poznajem?" (Lk 1, 34). Vidite, očito je, ona poznaje Josipa, i on je treba odvesti sebi u kuću. Ali "*poznava ti*", to je glagol zajedništva i intimno-

Marijina ljubav

**Radost koja te preplavi
iz majčina Srca
ljubav je duše
predane svome Stvoritelju
što povjerava
i zatrepri na glas anđela...
to je blagoslov molitve
milost darivanja
Angelus u tvome Srcu
noć iznad svake noći**

Roza BRKUŠIĆ - Hrvoslava

sti - Adam "poznaje" svoju ženu i ona mu rodi sina - čest je izraz u Bibliji i Starom zavjetu. Djevojka koja nije "poznavala" muškarca, to je gotovo već tehnički izraz.

KAKO ĆE SE TO DOGODITI

Marija pita kako će ona začeti i roditi kad ne poznaje muža. Ove su riječi jako zagonetne. Znači, ona uopće nije dovela u pitanje to, da će to biti Josip. Ona je uopće dovela u pitanje to, da ona začne i rodi. To je dovela u pitanje.

Anđeo joj tumači: *"Dub Sveti, sići će na te i sila će te Svevišnjega osjeniti"* (Lk 1, 35). Bili smo danas na Taboru. Apostole je osjenilo, oblak Božji i sunce, a iz oblaka se čuo glas. Više puta u Starom zavjetu Bog svoju prisutnost očituje kroz oblak koji ispunja dotično mjesto. Kad je Salomon posvećivao Hram, tada je u jednom trenutku oblak ispunio svetište i Bog je ušao u Hram.

"Dub Sveti sići će na te i sila Svevišnjega će te osjeniti." I otvara se misterij. Zato će to i biti sveto - Sin Božji. Ovdje se prvi put spominje, prvi put - Trojstvo. Osjenit će te sila Svevišnjega, Duh Sveti sići će na te i ti ćeš roditi onoga koji je Sin Božji. Da. Tako da se u ovoj kući objavilo Trojstvo, prvi put.

"Slava Ocu i Sinu i Duhu Svetomu! Kako bijaše na početku, tako i sada i vazda i u vijeke vjekova! Amen!"

Slava Ocu, koji je sišao na Mariju, Duhu Svetom koji ju je osjenio i Sinu kojega je začela! Kako bijaše na početku, tako i sada i vazda i u vijeke vjekova! Amen!

Tadej VOJNOVIĆ

Meditacija u Marijinoj kući u Nazaretu, izgovorena u studenome 2005.

Priredio: **Želimir MIJAKOVIĆ**

Život za najsiromašnije

Sve je počelo u obitelji. U njezinu krugu, u 12. godini, mala Gonxhe prvi put osjetila je Božji poziv. Šest godina razmišljala je i molila, a konačnu odluku donijela je uoči blagdana Velike Gospe 1928. u Letnici. Odlučila je "pred kipom naše drage Gospe Letničke poći u misije" da se sasvim posveti "Bogu za spas duša"!

S Gospom odlučuje, ali i polazi na životni put. Ulazi u Družbu loretških sestara (loretinke) u Dublinu, u Irskoj. Ondje uči engleski i upoznaje se s redovničkim životom i radom, a zatim kreće u Indiju. Loretnike, naime, imaju svoje misije u Bengaliji. U Kalkuti radi neko vrijeme kao medicinska sestra, a onda kao profesorica u školi Svete Marije. Susret sa svijetom bijede za nju je težak, uznemiravajuć i dramatičan.

POD MARIJINIM OKRILJEM

Uz Isusa, prvo mjesto u duhovnosti Majke Terezije i njezinih Misionarki ljubavi zauzima njegova majka Marija. "Naše je djelo ovo: sve za Isusa, ali mislim da se dragi Isus neće ljutiti ako ljubimo i bl. Djevicu Mariju, njegovu i našu Majku. Svaka sestra na neki način opetuje Marijin život u poniznosti, poslušnosti, čistoći, služenju, ljubavi... Djevica Marija bila je ponizna, iako je bila izabrana za velika djela, i zbog toga ju je Bog i izabrao da bude

'službenica Gospodnja"', veli Majka Terezija, koje ljubav prema Gospi ima jake korijene u djetinjstvu.

Počevši od rodne kuće, u kojoj su svake večeri zajedno molili krunicu i svake godine hodočastili Gospi u Letnicu, život Majke Terezije nerazdvojivo je vezan uz Gospu. U njoj je imala uzor koji je "bez oholosti, zavisti, ljubomore, trpkosti, zlobe, osvete i drugih bijeda te vrste". Za nju je Gospa "najljepše od svih stvorenja, savršeno zrcalo sličnosti s Bogom". Bila joj je pratilja na putovanjima, pa bi ponavljala: "Zahvaljujemo Isusu što nam je dao Mariju, svoju majku, da i nama bude majka!"

I Pravila Družbe misinarki ljubavi odobrena su u Rimu 7. listopada 1950., na blagdan Gospe od Krunice. Misionarke ljubavi slave ga stoga kao dan svoga utemeljenja. S tim u vezi Majka Terezija poručuje im: "Drage moje sestre, 7. listopada za nas je blagdan zahvalnosti, jer se na taj dan rodila naša redovnička zajednica. Naša je dužnost da rastemo kao plodonosno stablo pod Marijinim okriljem u vrtu Gospodnjem!"

ŽIVOTNI PUT

U albanskoj katoličkoj obitelji u Skopju, u Makedoniji, 27. kolovoza 1910. rođena je od oca Kolë (Nikole) i majke Drane (Doroteje) Bojaxiu mala Gonxhe, danas poznata u svijetu kao bl. Majka Terezija. Imala je brata Lazara i sestru Agatu. Ulazi 26. rujna 1928. u misijsku družbu Loretskih sestara u Irskoj, a već 6. siječnja 1929. odlazi kao misionarka u Kalkutu u Indiji. Ondje radi kratko kao medicinska sestra, a zatim na sestarskoj školi kao nastavnica. Vozeći se u vlaku, 10. rujna 1946.

osjeti poziv da Isusu "služi u najsiromašnijima među siromasima". Ostavlja 6. kolovoza 1948. samostan, odijeva indijski sari i počinje živjeti za najsiromašnije, pa je otada poznaju kao *Majku siromašnih*. Osniva družbu *Misionarki ljubavi*, koja danas ima preko 4 tisuće sestara u više od 600 misijskih kuća na svih pet kontinenata, a od g. 1979. nekoliko je sestara i u Zagrebu. U ožujku g. 1963. utemeljuje *Braću misionare ljubavi*, a g. 1969.

Pavao VI. potvrđuje Pravila međunarodnog udruženja *Suradnika Majke Terezije*. Dobila je brojne nagrade, a g. 1979. Nobelovu nagradu za mir. 19. srpnja 1990. proglašena je počasnom građankom Zagreba. U Gospodinu je usnula 5. rujna 1997. u 87. godini u Kalkuti, gdje je 13. rujna i pokopana u sestarskoj kapeli uz najviše počasti. Ivan Pavao II. proglasio ju je 19. listopada 2003. blaženom.

POSVEĆENE SRCU MARIJINU

U prvom poglavlju Konstitucija Misionarki ljubavi stoji: "Naša zajednica posvećena je Bezgrešnom Srcu Marijinu, Uzroku naše Radosti i Kraljici Svijeta, jer

je rođena na njezin zahtjev i zahvaljujući njezinu neprestanu zagovoru razvila se i nastavlja rasti." Gospa je nadahnula i sestarske Statute. Svih 10 poglavlja njihovih Konstitucija u uvodu imaju citat iz marijanskih dijelova Evandjelja. Za Gospu kažu da je prva "misionarka ljubavi" zbog svoga pohoda Elizabeti, kad je posvjedočila ljubav u besplatnu služenu starijoj rođakinji potrebitoj pomoći. Uz uobičajene zavjete siromaštva, djevičanske čistoće i poslušnosti, svaka misionarka ljubavi polaže i zavjet "predana i besplatna služenja svim srcem, najautentičnije ljubavi.

Sestre su posebno pobožne bezgrešnom Srcu Marijinu. Gospi se obraćaju s velikim pouzdanjem. Svakog dana mole krunicu gdje god se nađu, čak i na ulici. Svečanje slave marijanske blagdane, na koje uvijek obavljaju i redovničko zavjetovanje. Šire "čudotvorne medaljice" koje bi Majka Terezija rado darivala svima koje bi susretala. Nasljeduju Gospine kreposti, osobito poniznost, šutnju i ljubav.

S Isusom i Marijom sestre Majke Terezije nikoga se ne boje i sve mogu. Posebno se osjećaju sigurnima pod Gospinim okriljem. Tumačeći uspješnost i evandeosku plodnost svoga djelovanja, Majka Terezija piše: "Do dana današnjega nismo imale nikakvih opasnosti, napada, iako živimo i radimo u vrlo teškim i opasnim sredinama, među alkoholičarima, drogiranima, ženama koje su se odale lošem životu... Mi smo pod sigurnom obranom bl. Djevice Marije."

Kamenko J.

Izgrađivanje crkvene zajednice ključ je misije

Svjetski misijski dan kao i cijeli listopad pružaju svemu narodu Božjem prigodu da obnovi zauzetost u naviještanju evanđelja i proširi pastoralne aktivnosti. Da bismo u tome što više uspjeli, prema Poruci pape Benedikta XVI. za Svjetski misijski dan 2010. pripremili smo kratka razmatranja koja nam mogu dobro doći kao uvodi u pojedina otajstva radosne krunice.

I. ANĐELOV NAVJEŠTAJ MARIJI

Posla Bog anđela Gabrijela u galilejski grad imenom Nazaret k djevici zaručenoj sa mužem koji se zvao Josip iz doma Davidova; a djevica se zvala Marija. (Lk 1, 26-27)

Svjetski misijski dan poziva nas snažno živjeti liturgijske i katehetske, karitativne i kulturne trenutke po kojima nas Isus poziva za stol svoje riječi i euharistije, kako bismo kušali dar njegove prisutnosti, odgajali se u njegovoj školi i sve svjesnije živjeli u sjeđinjenosti s njim. On sâm kaže: "tko mene ljubi, njega će ljubiti Otac moj, i ja ću ljubiti njega i njemu se očitovati" (Iv 14, 21). Jedino na temelju toga susreta s Božjom ljubavlju, koji mijenja čovjekov život, možemo živjeti u zajedništvu s njim i jedni s drugima i pružati braći vjerodostojno svjedočanstvo i obrazložiti nadu koja je u nama (usp. 1 Pt 3, 15).

Dok razmatramo o Anđelovu naviještaju Mariji, po Marijinu zagovoru molimo za cijelu Crkvu: da shvati da je jedino odrasla vjera, kadra potpuno se predati Bogu sa sinovskim stavom, jačana molitvom, razmatranjem Božje riječi i učenjem vjerskih istina uvjet za promicanje novog humanizma, utemeljena na Isusovu evanđelju.

Očenaš, 10 Zdravomarija i Slavaocu...

II. POHOĐENJE RODICI ELIZABETI

Ude u Zabarijinu kuću i pozdravi Elizabetu. Čim Elizabeta začu Marijin pozdrav, zaigra joj čedo u utrobi. (Lk 1, 40-41)

"Htjeli bismo vidjeti Isusa" (Iv 12, 21) molba je koju su neki Grci, koji su došli hodočastiti u Jeruzalem povodom Pashe, uputili Filipu. Ona odzvanja također u našem srcu u mjesecu listopadu, koji nas podsjeća kako čitava Crkva, koja je "po svojoj naravi misionarska" (Ad gentes, 2), ima zadatak i dužnost naviještati evanđelje i poziva nas da budemo promicatelji novosti života, koji čine istinski odnosi u zajednicama utemeljenim na evanđelju.

Dok razmatramo o Marijinu pohodu Elizabeti, po Marijinu zagovoru molimo za sve kršćane, da nauče pružati znakove nade i njegovati sveopće bratstvo, gajeći velike ideale koji preobražavaju povijest i, bez lažnih iluzija ili beskorisnih strahova, težiti tome da učine planet domom za sve ljude.

Očenaš, 10 Zdravomarija i Slavaocu...

III. MARIJA RAĐA ISUSA

I porodi sina svoga, prvodenca, poviga i položi u jasje jer za njih nije bilo mjesta u svratištu. (Lk 2, 7)

Crkveno zajedništvo rađa se iz susreta sa Sinom Božjim, Isusom Kristom koji po crkvenom navještanju dopire do ljudi i stvara zajedništvo s njim samim a samim tim i s Ocem i Duhom Svetim (usp. 1 Iv 1, 3). Krist uspostavlja novi odnos između čovjeka i Boga. “[On] nam objavljuje ‘da je Bog ljubav’ (1 Iv 4, 8) te nas ujedno poučava da je nova zapovijed ljubavi osnovni zakon ljudskog savršenstva, pa prema tome i preobrazbe svijeta. Dok razmatramo o Isusovu rođenju u Betlehemu, po Marijinu zagovoru molimo za sve koji vjeruju u božansku ljubav: da imaju na umu kako zapovijed ”ljubavi donosi sigurnost da je svim ljudima otvoren put ljubavi i da nije uzaludan napor oko uspostave sveopćeg bratstva” (Gaudium et spes, 38).

Očenaš, 10 Zdravomarija i Slavaocu...

IV. ISUSOVO PRIKAZENJE U HRAMU

Kad se po Mojsijevu Zakonu navršše dani njihova čišćenja, poniješe Isusa u Jeruzalem da ga prikažu Gospodinu.

(Lk 2, 22)

Misijsko poslanje koje su primili svi kršćeni i čitava Crkva, ne može se ostvariti na uvjerljiv način bez dubokog, zajedničkog i pastoralnog obraćenja. Svijest o pozivu naviještati evanđelje, naime, potiče ne samo pojedinog vjernika, nego sve dijecezanske i župne zajednice na cjelovitu obnovu i sve većem

otvaranju misijskoj suradnji među Crkvama, kako bi se promicalo navještanje evanđelja u srcu svake osobe, svakog naroda, kulture, rase, nacionalnosti na svim meridijanima i paralelama.

Dok razmatramo o prikazanju Isusa u Hramu, po Marijinu zagovoru molimo za misionare: da svijest o pozivu naviještati evanđelje jačaju svojim djelovanjem u stalnom nastojanju promicanja crkvenog zajedništva, tako da se i pojava “interkulturalnosti” može uklopiti u model jedinstva.

Očenaš, 10 Zdravomarija i Slavaocu...

V. ISUSA NALAZE U HRAMU

Nakon tri dana nadoše Isusa u Hramu gdje sjedi posred učiteljâ, sluša ih i pita. Svi koji ga slušahu bijahu zaneseni razumnošću i odgovorima njegovim.

(Lk 2, 46-47)

Poput Grka od prije dvije tisuće godina, i ljudi našeg doba, možda čak i nesvjesno, traže od vjernika ne samo da “govore” o Isusu, nego i da im “daju vidjeti” Isusa, da učine da Otkupiteljevo lice zablista u svakom kutku zemlje pred naraštajima novog tisućljeća i osobito pred mladima sa svih kontinenta, kojima je evanđeoski navještaj u prvom redu namijenjen.

Dok razmatramo o našašću Isusovu u Hramu, po Marijinu zagovoru molimo za sve ljude našeg doba: da shvate da kršćani nose Kristovu riječ zato što je on

istina, zato što su pronašli u njemu smisao i istinu za svoj život.

Očenaš, 10 Zdravomarija i Slavaocu...

KAJO

Marijo, majko radosti

Zvonimir Iveković

1. Ti si, maj-ko na - šeg I - su - sa_ pro - šla pu - no ža - lo - sti_
2. Ti si na - ša maj - ka, Ma - ri - jo, pra - tiš sva - ko - ga od nas_
3. Bu - di na - ša zvijez - da vo - di - lja_ na svim na - šim pu - ti - ma_
4. Bog nam da - je pu - no mi - lo - sti_ lju - ba - vi i ra - do - sti_

a - li si kroz pat - nju po - sta - la_ maj - ka svi - ju ra - dos - ti_
sret - na si kad Te - bi hr - li - mo_ pje - va - mo Ti svi u glas_
i u ži - vot - nim te - ško - ča ma_ bu - di na - ša u - tje - ha_
a - li tre - ba križ svoj no - si - ti_ ra - di - ti i mo - li - ti_

Ma - ri - jo, o maj - ko ra - do - sti, vo - di nas u - vijek Ti

kroz na - še pat - nje i ža - lo - sti_ Bo - gu u vje - čnoj lju - ba - vi!

Dvojica u pustinji

Dvojica prijatelja putovali pustinjom. Najednom započеше razgovor i jedan drugoga pljusne. Udareni, tužan nije na to rekao ništa, ali je zastao i na pijesku napisao: moj najbolji prijatelj dao mi je pljusku.

Nastavili su hod i naišli na oazu, gdje su se odlučili zaustaviti i okupati. Onaj koji je dobio pljusku, umalo se nije utopio. Spasio ga je prijatelj. Kad je spašeni došao k sebi, uklesao je u stijenu: moj mi je najbolji prijatelj danas spasio život.

Onaj koji mu je dao pljusku i spasio život upita: "Kad sam ti nanio ranu, napisao si na pijesku, a sada pišeš na stijeni. Zašto?" Drugi odgovori: "Kad te netko rani moraš napisati na pijesku, da to vjetrovi oprosta mogu izbrisati. Ali kad ti netko učini nešto dobro, moraš to upisati u kamen, da nijedan vjetar ne može izbrisati."

Uvijek imaš Majku

Ako ti je zemaljska majka umrla
ili ako je živa,
a nikad te nije
u svoj naramak
privila, tješila,
rane ti zavila...
koja ima tvrde srce
od kamena...

Imaš uvijek Majku
kojoj možeš doći,
reći joj svoje jade,
sve boli i gorke rane
koje ti život zadade...

Samo joj podari
sve svoje boli, jade...
suosjećat će s tobom
i dati tvojoj ranjenoj duši
blagoslova i nade.

I nikad ne zaboravi:
Nebeska Majka je svugdje,
rane zavija i srca grije,
dolazi svugdje...,
blagoslov čijeli širom svijeta,
zemaljskog planeta.

Kad te duša boli,
oniči Majci u Međugorje,
otvori joj srce,
ne mari za suze,
nek teku potoci,
nek se duša čisti,
pusti bol nek izade...
u prisustvu tvoje
prijateljice Majke.

Angelina BARUN

Marija i listopadska pobožnost

Marija je otvorila samu sebe da je Bog može ispuniti sobom. Marija je gledala na sebe kao na službenicu Gospodnju. Ona nije činila velika, nego mala, ponizna djela. Bez Marije nema ni Isusa. Marijina poslušnost proizlazi iz otajstva utjelovljenja. I mi, kao i Marija, moramo biti prave službenice. Budite ponizni kao Marija i postat ćete sveti kao Isus. Dopustimo Majci Božjoj punu slobodu da se nama služi na slavu svojega Sina. Ispruži svoju ruku i čvrsto je stavi u Marijinu ruku. Ona te dobro poznaje. Reci Mariji da kaže Isusu da nemaš hrabrosti, i da ne vidiš svjetlo. Gdje je Marija, gdje se moli krunica, tamo je nada, tamo je život, tamo je radost. Svijet je gladan Isusa. Pokušajmo biti Marija da bismo mogli svijetu dati Isusa. Marija je naš uzor. Ona nam pokazuje put do Isusa. Molimo se njoj svaki dan, da bude naša radost, naše svjetlo na putu.

Majka TEREZIJA

Tko je Isus Krist?

Isus Krist je za mene sve što jesam i sve što imam. Isus Krist za mene je danas gladan, umirući po ulicama svijeta, osamljen, odbačen od svijetu, isključen iz društva i obitelji, gubav, i ja ga takva ljubim i služim!

Majka TEREZIJA

Posvećena obnovljena crkva

Nadb. M. Srakić posvetio je 20. lipnja obnovljenu župnu crkvu Rođenja Marijina u Ruščici i novi oltar u njoj. Crkva je iznutra kompletno preuređena. (IKA)

Premijera *Drage Gospe Ilačke*

U Ilači je 25. lipnja upriličena premijera dokumentarnog filma "Draga Gospa Ilačka" redatelja B. Ištvančića. Scenaristi su N. Nekić i B. Ištvančić, producent A. Ivanković, snimatelji T. Sabljčić i V. Turbić, a skladatelj P. Ištvančić. Film je rađen u produkciji Udruge dr. Ante Starčević Tovarnik, a izvršnu produkciju potpisuje Artizana Zagreb. (IKA)

100 godina svetišta

Hodočašćem od župne crkve u Odvorcima, 27. lipnja proslavljena je 100. obljetnica svetišta Gospe Gašinačke, a misu je predvodio biskup Đ. Hranić. (IKA)

Nova kapela Gospe Lurdske

Župnik I. Lenić blagoslovio je 3. srpnja novu kapelice Gospe Lurdske u Naselju Kralja Tomislava u Slavonskom Brodu. Podigla ju je kao zavjet Gopji Marija Kirin, a u znak zahvalnosti župnik joj je darovao kipić Gospe Brze pomoći. (BL)

Film i o Gospi Aljmaškoj

U Aljmašu je 16. srpnja održan radni sastanak u povodu snimanja dokumentarnog filma *Svetište Gospe Aljmaške*, novog projekta Udruge dr. A. Starčević - Tovarnik i Aljmaškog svetišta. Udruga je angažirala redatelja HRT-a B. Ištvančića, a scenariji je povjeren književnici N. Nekić. (IKA)

Poziv na obnovu svetišta

Kardinal V. Puljić poziva Gospine štovatelje da pomognu obnovu njezina svetišta na Kondžilu u Komušini. Darove možete poslati na: Unicredit Bank -

ZA DOMOVINU

U svetištu Majke Božje na Kamenitim vratima u Zagrebu svakog petka u 10 sati moli se krunica za hrvatski narod i Domovinu, a posebno za slobodu uhićenih branitelja.

HRK: IBAN: BA 39 3383 1048 5575 7252
SWIFT: UNCRBA 22, Župa Uznesenja BDM Komušina, br. rn. 200 130 331 03;
EUR, CHF, USD i slično: IBAN: BA 39 3383 1048 5575 8225 SWIFT: UNCRBA 22, Župa Uznesenja BDM Komušina, br. rn. 200 130 531 01.

Slika darovana za crkvu

Za crkvicu sv. Mande u splitskom Velom Varošu, 22. srpnja Petar Grisogono darovao je sliku Bogorodice s Isusom u naručju (53x43 cm), koju je prije 70 godina naslikala njegova pok. supruga Neda Messmer. (IKA)

21. međunarodni susret mladih

Od 1. do 6. kolovoza u Međugorju je održan XXI. međunarodni molitveni susret mladih - Mladifest. Predstavili su se mladi iz 69 zemalja, a programi su prevedeni simultano na engleski, francuski, njemački, talijanski, španjolski, portugalski, poljski, češki, slovački, ruski, mađarski, rumunjski, korejski, arapski, kineski i slovenski. Voditelji manjih skupina program su prevodili za svoje skupine na još nekoliko jezika. Susret su uživo pratili Radiopostaja "Mir" Međugorje, Radio Marija Austrija, Radio Marija Južni Tirool te Radio Marija Srbija (Subotica). (IKA)

Slavlje s Gospinim likovima

Na blagdan Gospe Snježne u župi Buk vjernici su, već tradicionalno, donijeli slike i kipove Majke Božje koje su, nakon misnog slavlja, u procesiji oko crkve nosili djeca i mladi, a za taj dan vjernici su se pripremali trodnevnicom.

Nova Gospina kapela

U Osudevu, u župi Sveti Petar Čvrstec, na blagdan Gospe Snježne dekan S. Matoić blagoslovio je novu kapelicu (3 x 3 m) Gospe Snježne, za koju je kip darovao domaći sin Pavao Medač. (GK)

Žene i teologija

Na Školjiću kraj Zadra od 9. do 14. kolovoza održan je međunarodni simpozij teologinja na temu *Žena i teologija*. Među ostalim, S. Ćurčić govorila je na njemu o bl. Djevici Mariji kao nepokolebljivoj tvrđavi vjere. (IKA)

100. obljetnica Gospine špilje

Za blagdan Velike Gospe proslavljena je 100. obljetnica špilje Gospe Lurdske u Prkovicima, filijali župe Retkovici. Tim povodom misno slavlje na uočnicu predvodio je nadb. Marin Srakić. (IKA)

300 godina župe

Na blagdan Velike Gospe župa Jasenovac proslavila je 300. obljetnicu postojanja. Misno slavlje predvodio je biskup A. Škvorčević, a nazočio je i pravoslavni biskup S. Jurić s pratnjom. (IKA)

Molve na internetskoj stranici

Župa i svetište Majke Božje Molvarske dobili su svoju internetsku stranicu: www.zupa-molve.com. Po preuzimanju župe, fra T. Glavnik poradio je i na informiranju, pa su župljani već 1. kolovoza imali župni listić, a od Velike Gospe i svoju internetsku stranicu. (IKA)

Blagoslovljen kip i kuća

Na uočnicu Velike Gospe, biskup Mrzljak blagoslovio je kip Majke Božje u župnom dvorištu i obnovljenu župnu kuću u Svetoj Mariji. (IKA)

Novi Gospin kip

U Potoku, župa Osekovo, pred kapelicom Uznesenja Marijina, na blagdan

Velike Gospe župnik N. Pišković blagoslovio je drvenu skulpturu Marije s rukama prema nebu autora Andreya Boa iz Mađarske. (IKA)

300 godina jasenovačke župe

Na blagdan Uznesenja Marijina Jasenovčani su proslavili 300 godina postojanja svoje župe. Euharistijsko slavlje s procesijom predvodio je biskup A. Škvorčević, a nazočio je i slavonski pravoslavni biskup S. Jurić s pratnjom. (IKA)

Gospa Letnička u Resniku

Za blagdan Velike Gospe, župljanima zagrebačke župe Resnik predan je na štovanje kip Majke Božje Letničke. Izradila ga je Bernarda Cesar iz Marije Bistrice od terakote, a visok je 63 cm. U Resniku živi više vjernika koji su se doselili iz Letnice, pa su, u dogovoru sa župnikom, postavili repliku kipa svoje zaštitnice u svojoj novoj crkvi. (IKA)

Godina Gospe Voćinske

U Voćinu je, za misnog slavlja 21. kolovoza, biskup A. Škvorčević proglasio *Godinu Gospe Voćinske* za požešku biskupiju, koja je započela 12. rujna *Danom svetišta Gospe Voćinske* po župama. Trajat će do blagdana Rođenja bl. Djevice Marije 2011., a u njoj će glavni događaj biti posveta ponovno podignute voćinske crkve. (IKA)

Slavlje i bista u Grubinama

U Grubinama je 22. kolovoza proslavljen blagdan Kraljice Hrvata i 15. obljetnica od izgradnje i blagoslova njezine crkve. U toj prigodi otkrivena je bista pok. Amalie Bartl, darovateljice pozamašne svote za gradnju crkve, a po njoj je prozvan i crkveni perivoj. Bista je rad domaćeg akad. kipara I. Kujundžića, otkrila ju je Amalijina kćer Julijana, a blagoslovio fra Z. Kutleša. Za tu prigodu izišla je i brošura o crkvi. (IKA)

Smrt nema dar govora, ali ipak govori: sjeti se, čovječe, da si prah...

Onome koji u vlastitoj zajednici uporno zida "berlinske zidove", mjesto je daleko, daleko... - izvan zajednice.

Želiš li oba zdravlja, onda i liječnik i ispovjednik moraju znati - potpunu istinu.

Prije nego su poludjeli atomi, poludio je - čovjek.

Kad tlo počne izmicati pod nogama, hitno treba potražiti - izgublenu dušu.

Možemo dugo glumiti neporočnost, ali konačno dolazimo pred - bljesak Istine.

Vidiš li oko sebe samo "crnilo", upali - vlastitu svjetiljku.

Vrijeme je jedinstveni trkač koji - ne poznaje umora.

Za mudre je kazna poziv na otrježnjenje, a za ostale poticaj za novi susret sa zakonom.

Ne treba reklamirati vlastitu dobrotu, ako je ona to uistinu - vidljiva je i slijepcima.

Odgajateljev život i riječ moraju biti sukladni, jer - laž donosi - protivnan učinak.

Po modelu očeva redovito se oblikuju statue - sinova.

Tko se "puše", laže sebi i drugima, a premalo je u njemu duše.

Kazna veoma rijetko osvježuje, dok dobrota - gotovo uvijek.

U čovjeka se izrasta iz humusa moralnih obiteljskih osobina. U protivnom - nema temelja za izgradnju ponosna čovjeka.

Stanko RADIĆ

- Zašto u crkvi isključujemo mobilite?

- Zašto bi nas drugi ometali dok razgovaramo s Bogom!?

GUME

- Pogledajte i gume, molim! - Mario će na benzinskoj crpki.

- Jedna, dvije, tri, četiri - imate sve!

NE RAZUMIJE

- Tata, a zašto si ti oženio mamu?

- Vidiš li, ženo, da ni dijete ne razumije!

OSVJEŽIO ZUBE

- Zašto si pojeo tuđe štapiće? - pita teta maloga Franju u vrtiću.

- Bio sam gladan pa sam malo osvježio svoje zube! - opravdao se dječak.

ZABORAVNA TETA

Teta u vrtiću zagrlila malog Marija. Ivan bio u blizini, vidio to pa se došao potužiti zašto nije zagrlila i njega:

- A zaboravila si da sam ti donio pola kila kave!

STOPAMA POBIJENIH - Glasilo Vicepostulature postupka mučeništva "Fra Leo Petrović i 65 subrača" - Godina III., broj 2 (5). srpanj-prosinac 2010. - Na 60 stranica donesene su povijesne okolnosti, stratišta, istraživanja, glas o mučeništvu, glas o znakovima, razgovor, podlistak, izdavaštvo... - **Narudžbe:** Vicepostulatura, Trg sv. Ante 1, 88320 Ljubuški - Humac, BiH ili Vicepostulatura, p. p. 1, 20352 VID, RH.

Andelka Vlahović - HVALA TI, PRIJATELJU MOJ - Zbirka pjesama prigodnica podijeljenih u četiri kruga, prijatelj autorice koja se bavi istraživanjem običaja svoga kraja, kojima je izričaj uvjetovan određenim javnim zbivanjima obljetničke naravi, najčešće hvalnice ili čestitke za svečane i svečarske prigode - 118 str. - **Izdavač:** KUD Danica hrvatska, 20344 Komin na Neretvi.

Fra Mario Jurišić - ŽIVOTNA MUDROST - Drugo izdanje knjige koja se pojavljuje na 168 stranica s bogatim izrekama razvrstanim u poglavlja o vjeri, Božjim zapovijedima, obitelji, domovini, razne zapovijedi, za razmišljanje, svjetska mudrost u poslovicama, sedam smrtnih grijeha, mladi i ovisnost, starost, smrt i uskrnuće i istina u šali. - **Narudžbe:** Župni ured Plina-Stablina, 20340 Ploče, tel. (020) 679-420.

Fra Tomislav Brekalo i Marko Brekalo - GARAN - BREKALO - PODRIJETLO, POVIJEST, RODOSLOVLJE I OBIČAJI ARŽANSKIH BREKALA - Na 360 stranica dvojica braće prikazali su podrijetlo, povijest, rodoslovlje i običaje svoga plemena koje je doselilo iz Crne Lokve u kočerskoj župi u Hercegovini u Prisku u župi Aržano kraj Imotskoga. Sve to popratili su brojnim starijim i novijim fotografijama osoba, tako da se i većina živih na njima može vidjeti i prepoznati, i objekata kao i zemljovidom te reprodukcijama karakterističnih umjetničkih slika. - **Narudžbe:** Fra Tomislav Brekalo, I. Mažuranića 3 A, 22000 Šibenik.

DEVETNICA GOSPI OD KARAVAJA - Na 192 stranice manjeg oblika, popraćeno ilustracijama. - **Narudžbe:** Župni ured, Rudina dr. F. Tuđmana 2, 22240 Tisno.

PUT U ŽIVOT - Molitvenik i obrednik - Prikladan za vjernike svih uzrasta, 480 str. - 50 kn.

MALI PUT U ŽIVOT - Obrasci vjere, molitve... - prikladno za mlade i starije - 6 kn.

P. Lubina - MARIJANSKA HRVATSKA - Gospina svetišta među Hrvatima - Mono-grafija s fotografijama u boji. 608 str. - 450 kn.

M. Babić - U MARIJINOJ ŠKOLI - S Marijom kroz liturgiju - Misli za homilije - 40 kn.

R. Šutrin - VJERNI DJEVICI SLAVNOJ - Velikani duha i uma - 30 kn.

M. Crvenka - SVETOPISAMSKE ŽENE - Jedna po jedna žena opisana - 50 kn.

J. Šetka - HRVATSKA KRŠĆANSKA TERMINOLOGIJA - Kršćanski termini - 150 kn.

P. Lubina - MOJA KRUNICA - Kako moliti krunicu - Kratka povijest i uzorci - 25 kn.

P. Lubina - KRUNICA NAŠIH DANA - Suvremena razmatranja uz molitvu krunice - 40 kn.

P. Lubina - KRUNICA - ŽIVOTNA SUPUTNICA - Uzorci molitve Gospine krunice - 40 kn.

P. Lubina - BOGORODICI DJEVICE - Izabrane marijanske molitve I. tisućljeća - 40 kn.

P. Lubina - MAJCI MILOSRDA - Izabrane mar. molitve između dvaju raskola - 40 kn.

P. Lubina - POMOĆNICI KRŠĆANA - Izabrane marijanske molitve novijeg doba - 40 kn.

P. Lubina - UZORU NAŠE MADE - Izabrane marijanske molitve našeg doba - 40 kn.

P. Lubina - BLAŽENOM ĆE ME ZVATI - Najpoznatije marijanske molitve - 30 kn.

P. Lubina - STOPAMA NAZARETSKE DJEVICE - Opis svetih mjesta s fotografijama - 50 kn.

M. Kirigin - S MARIJOM KROZ GODINU - Uz marijanske blagdane i krunicu - 30 kn.

A. Bello - MARIJA, ŽENA NAŠIH DANA - 31. razmatranje o Gospi - 30 kn.

V. Glibotić - JEKA JEDNOGA VREMENA - Izbor uvodnih članaka iz "Marije" - 40 kn.

Fra Petar Knežević - GOSPIN PLAČ - 10 kn.

J. Šimunović - MI SADA I OVDJE - Na putu obnove naroda i domovine - 40 kn.

J. J. Šimunović - KAKO ŽIVJETI KRŠĆAN-SKI? - Razmišljanja o kršćanskom životu - 40 kn.

R. Sprung - ZATVOR BEZ ZIDOVA - Što se sve krije iza Jehovinih svjedoka - 20 kn.

M. Jurišić - CVIJEĆE ZA MARIJU - Razmatranja za mjesec svibanj - 30 kn.

M. Jurišić - S MAJKOM MILOSRDNOM - Svibanjska čitanja - Živo, kratko - 25 kn.

Narudžbe: "Marija", Trg G. Bulata 3, 21000 Split, tel. (021) 348-184.

Marija Bakota, Split: Zahvaljujem Gospi na svim milostima te i dalje stavljam sebe i sve svoje pod njezino okrilje, uz dar; - **Ljilja Vrančić, Vrljika:** Hvala ti, Majko Marijo, na svemu! Čuvaj i brani mene i sve moje, uz dar; - **Radenka Dropulić ž. Snježanova, Staševica:** Na čast Gospe Lurdsk, kojoj gradimo crkvu, da čuva moju obitelj, šaljem dar za "Mariju"; - **Marija Horvat, Biograd:** Zahvaljujem Gospi na svim udijeljenim milostima i stavljam pod okrilje njezino sebe i sve svoje, uz dar; - **Studa Mateljak Tihina, Staševica:** Zahvaljujem Gospi na udijeljenim milostima te joj se i unaprijed preporučujem, uz dar za njezin list; - **Ana Vriek s čitateljicama, Zagreb:** Majko Božja, na svemu ti hvala! Bdiš i dalje nad nama i svima našima, uz dar; - **Obitelj Ana i Stjepan Cataj, Nürtingen:** Zahvaljujemo nebeskoj majci na svim milostima. Pod njezino okrilje stavljamo sebe i sve svoje, uz dar; - **Mila Jovića, Staševica:** Zahvalna Gospi na tolikim milostima, na njezinu čast šaljem dar za list "Marija", da me čuva u dalekoj Australiji; - **Marija Jurić, Kula Norinska:** Majko Božja, na svemu ti hvala! Čuvaj i brani mene i moje najmilije, uz dar; - **Zdravka Antunović, Požega:** Dok zahvaljujem bl. Djevici Mariji na svim milostima, njoj preporučujem svoje tjelesno ozdravljenje i da čuva moju obitelj te šiti zdravlje moje djece, uz dar; - **Ante Marević p. Mate, Staševica:** U čast Gospe a na spomen na pokojnu majku Matiju, šaljem dar za "Mariju"; - **Ana Duvnjak, Našice:** Hvala ti, nebeska Majko, na svemu! Čuvaj i brani mene i sve moje, uz dar; - **Ana Periša, Krković:** Gospe moja, na svemu ti hvala! Bdiš i dalje nada mnom i svim mojim, uz dar; - **Kata Stuparević, Slavonški Dubovac:** Zahvaljujem dobroj Majci na svim milostima. Pod njezino okrilje stavljam i dalje sebe i sve svoje, uz dar; - **Zora Marević ž. Jozina, Staševica:** Zahvaljujem Gospi na svim milostima. Njoj i dalje preporučujem sebe i svoje najmilije, uz dar za njezin list koji rado čitam; - **Ruža Rogušić, Berlin:** Hvala dobroj Majci na njezinoj zaštiti! Njoj i nadalje preporučujem sebe i sve svoje, uz dar; - **M. P., Šibenik:** Gospi od Zdravlja na svemu zahvaljujem i pod njezino okrilje stavljam sebe i sve svoje, uz dar; - **Vjeran Ivošević, Frankfurt:** Gospi zahvaljujem na svim milostima i stavljam se pod njezinu zaštitu, uz dar za siromašnije; - **Masa Dropulić ž. Jurina, Staševica:** Gospi zahvaljujem na svemu i preporučujem sebe i svoju obitelj, uz dar; - **Kazimir Barukčić, Frankfurt:** Dok ti, Majko, pjevaju ptice, zvona zvone i svemir cijeli slavi Gospodina, iz tuđine ti hvalu na svemu pjevam i molim: dovedi nas u rodnu luku! Krist nam dariva mir, brat nam je prijatelj, Bog, samo je jedan cilj, sretno doći u Dom. Ostanu s nama, Kriste, dok prolazimo suznu dolinu, usliši želje i molitve: čuvaj sve nas i Domovinu, uz dar.

MAJKO, I UNAPRIJED IH PRATI!

Naš suradnik don Josip (Bepo) Franulić 12. srpnja primio je Nagradu za životno djelo zavijačine općine Nerezisća na Braču. Cestitamo!

31. kolovoza 2010. navršila se 21 godina od smrti našega dragog djeda i tate
BARTULA PLENKOVIĆA
Dragi dida, hvala ti na svemu!

6. rujna prošla je godina dana otkako se Gospodinu zauvijek preselila naša draga
NADA KUNDIĆ
Zahvaljujemo Gospodinu što smo s tobom živjeli!
Braća i sestre s obiteljima i prijateljima

U spomen
† **FRANJO DAMIŠ**
(2009. - 16. rujna - 2010.)
Do susreta u vječnosti!
S ljubavlju i zahvalnošću - tvoji najmiliji

9. listopada navršavaju se dvije godine otkako je otišao k Ocu naš dragi
TOMISLAV STRPIĆ
U molitvi i sjećanju uvijek s njime sjedinjeni
Terezija i Petar

9. listopada navršava se 12 godina od smrti našega dragog
VILKA IVEKOVIĆA
Gospodine, koji si ga za života krjepio, udijeli mu radost života vječnoga!
Supruga, kćerka i sin

11. listopada navršava se 12 godina otkako se preselila Gospodinu naša draga
MARA LUBINA
Hvala za svaku dobru riječ, zalogaj, kaplju znoja...
Dok te se o obitelji smrti spominjemo zajedno s onima koji su otišli za tobom, molimo i čekamo zajednički susret pred licem Gospodnjim.
Sinovi, unuci i prauunci

13. listopada navršava se 7 godina otkako je Gospodin zauvijek k sebi pozvao našu dragu
ANU KRAJINA
Dovela Vas Gospa u nebeske dvore!
Vaši zahvalni dragovoljci

15. listopada 4 su godine otkako se Gospodinu zauvijek preselilo naš dragi
ŠIMUN VEKIĆ
Na svemu ti zahvaljujemo i molimo Gospodina nek ti bude milosrdan i dobrotiv!
Zdenka i Branka s Matijom

16. listopada tri su godine otkako je otišao između nas naš dragi sin
ROBERT STAZIĆ
Majka Angelina i otac Ivo

29. listopada 6 je godina otkako se u 24. godini preselio u kuću Očevu naš dragi
TOMISLAV LEINVEBER
U našim si srcima, živiš s nama i u nama...
Hvala svima koji te se sjećaju!
Tvojiti: majka, otac, braća i baka Eva i Janja s ostalim članovima obitelji Leinveber i Jozić

Darovali su i tako omogućili siromašnijima primati "Mariju", po: - 10 kn: Lina Hrabrić, Baška; - 20 kn: Ana Barinić, Čepin; - 30 kn: Marija Zorić, Vinkovci; Grozdana Skugor, Dubrava Sibenska; Franjo Lovrić, Tordinci; Estera Vragović, Rijeka; Filipa Gracin, Split; Pavica Hajdić, Dubrovnik; Andrija Oštrek, Madarevo; Rozina Goričanec, Đurđevac; Marijana Kristafor, Crikvenica; Nada Buđinić, Jastrebarsko; Ornela Rumen, Buzet; Janja Ižaković, Vinkovci; - 50 kn: Obitelj Celant, Klenovnik; Pere Penović; - 70 kn: Zdravka Antunović, Požega.

MARIJA SVIMA OBILATO PLATILA!

PRIMATI I ČITATI "MARIJU" ZNAČI:

- Biti sudionik sv. mise koja se slavi svake prve subote u mjesecu u 19 sati u svetištu Gospe od Zdravlja u Splitu za suradnike, dobročinitelje, širitelje i čitatelje "Marije";
- Biti sudionik sv. mise koja se slavi svakoga prvog četvrtka u mjesecu u splitskom svetištu Gospe od Zdravlja za sve pokojne čitatelje i preminule članove obitelji pretplatnika lista "Marija".

Muškarac, neoženjen, ugodne vanjštine, karakteran i pošten, živi nedaleko od Zagreba na krasnu posjedu, želi da mu se javi ženska osoba između 40 i 50 godina, samo ozbiljne ponude. Adresa i telefon u Uredništvu

Marinka Šunjić, Staševica: Nebeska Majko, tebi preporučujem sebe i svoje najmilije, uz dar; - **Zdenka Katzorke, Berlin:** Preporučujem Majci Božjoj sebe i svoje mile i drage, da nas čuva i brani, uz dar; - **Fanika Krulić, Francuska:** Moj brat Mladen Krulić umro je u Clevelandu 10. siječnja 2010. u 70. godini. Preporučujem ga Mariji koju je toliko volio, čitao njezine poruke i hodočastio kamo god je mogao te darom pomagao Gospine crkve. Neka mu ona bude milostiva. Preporučujem joj i ostale svoje pokojne kao i sve žive, uz dar; - **Dragica Sunjić ž. Jurina, Staševica:** U prigodi 50. obljetnice vjenčanja, preporučujem Gospi sebe i sve svoje, uz dar za širenje lista "Mrija"; - **Julka Krulić, Francuska:** Svoga brata Josipa Kovača, koji je preminuo 14. prosinca 2009. u 62. godini, preporučujem Gospinu zagovoru, da ga doprati u rajске dvore, uz dar; - **Ana Buzasy, Lund:** Majci nebeskoj pod okrilje stavljam sebe u tuđini, sa svima koji su mi srcu bliski, uz dar za "Mariju"; - **Emica Torić, Vrgada:** Preporučujem Gospi sebe, supruga, sinove i njihove obitelji, da nas štiti i zagovara, uz dar; - **Andela Dropulić, Staševica:** Gospi preporučujem svoju obitelj, osobito svoje sestero male djece, da nas čuva i brani, uz dar; - **Olga Brnin, Zadar:** Preporučujem Majci Božjoj sebe, svoju djecu i unučad, da nas vodi i nad nama bdije, uz dar; - **Anka Matić, Wesseling:** Nebeskoj Majci preporučujem sebe i svoje najmilije, da nas čuva i brani, uz dar za siromašnije; - **Ana Krolo, Berlin:** Gospi Sinjskoj pod okrilje stavljam sebe, svoga muža i djecu, da nad nama bdije i čuva nas, uz dar; - **Dinko Cerina, Švicarska:** Dobraj Majci preporučujem sebe, svoju suprugu i djecu, da nam i dalje ostane moćna zagovornica i vjerna pomoćnica, uz dar; - **Sanja Mošić, Berlin:** Gospi dragoj preporučujem sebe u tuđini kao i svoje mile i drage kod kuće, da nad nama bdije, uz dar; - **Vera i Franjo Kešinović, Esslingen:** Majci Božjoj izučujemo svoju obitelj, osobito djecu s njihovima, da nad nama bdije, uz dar; - **Marija Kolak, Berlin:** Nebeskoj Majci pod okrilje stavljam sebe i svoju obitelj, kao i sve svoje mile i drage, da nad nas čuva i vodi, uz dar; - **Vinka Tokić Burolo, Umag:** Preporučujem Gospi od Zdravlja sebe i svoju obitelj, osobito djecu i unučad, na poseban način zdravlje malog Benedikta, uz dar.

MAJKO, POSLUŠAJ NAŠE VAPAJE!

MARIJA - vjerski list za Marijine štovatelje

Osnivač i izdavač: Provincijalat Franjevačke provincije presv. Otkupitelja, Split;
Urednik: fra Petar Lubina - Adresa Izdavača, Uredništva i Uprave: Trg Gaje Bulata 3, 21000 Split;
tel/faks (021) 348-184 ili tel.: 340-190; e-mail: petar.lubina@stf-t.com.hr.

List izlazi svakog mjeseca, osim u kolovozu i rujnu. - Cijena: pojedinačni broj 7 kn; godišnja pretplata 70 kn; za inozemstvo 15 eura ili 18 USD ili odgovarajući iznos u drugoj valuti - običnom poštom. Zračnom poštom: Amerika i Kanada 25 USD i Australija 35 AUD. Na više od 10 primjeraka, 10 % popusta. - Naš račun: ("Marija" - Split) 2330003-3200726444 poziv na broj 40139576001 Splitska banka, SG Group; devizni račun: SG Splitska banka, 40139576026 EUR; IBAN HR 76 2330 0033 2007 2644 4; SWIFT: SOGE HR 22; - Tisak: "Slobodna Dalmacija" d. d. - Split.

Josip Kovač (+14. XII. 2009. u 62. g. - Otok/V.-Francuska); - **Mladen Krulić** (+10. I. 2010. u 70. g. - Cleveland/USA); - **Rozika Majdandžić**, majka fra Mirkova (+2. VI. 2010. - Ravna, Busovača); - **Katarina Košutić**, majka svećenika Ivana (+8. VI. 2010. u 85. g. - Sveti Križ Začretje); - **Jure Zovkić**, otac s. Helene (+9. VI. 2010. - Plehan); - **Paul Mimica** (+12. VI. 2010. - Pučišća); - **Ivanka Musulin** (+12. VI. 2010. - Staševica); - **Ivan Hrgović**, otac fra Jurin (+18. VI. 2010. - Potravlje); - **Iva Boban**, majka fra Ferdina (+18. VI. 2010. u 89. g. - Batin); - **O. Franjo Stjepanović**, OFM (+21. VI. 2010. u 71. g. - Dubrave-Ulice); - **Mandica Matijević** (+24. VI. 2010. u 89. g. - Slavonski Brod); - **Don Franjo Marušić**, SDB (+25. VI. 2010. u 72. g. - Zagreb); - **O. Tihomil Gajšak**, OFM (+25. VI. 2010. u 80. g. - Varaždin); - **Dragica Pečić**, misionarka (+25. VI. 2010. u 80. g. - Vinkovci); - **Č. s. Boromeja Hajdu**, MSSK (+27. VI. 2010. u 82. g. - Đakovo); - **Kata Oršolić**, majka fra Franjina (+27. VI. 2010. - Kerala); - **Vlč. Željko Rudolf Pavličić** (+28. VI. 2010. u 88. g. - Đakovo); - **Č. s. Bonaventura Bašić**, SMI (+3. VII. 2010. u 83. g. - Zagreb); - **Don Josip Jurić**, SDB (+6. VII. 2010. u 83. - Split-Prugovo); - **Petar Ribičić** (+6. VII. 2010. u 91. g. - Brela Donja-Sv. Jure); - **Kažimir Lučin** (+7. VII. 2010. u 95. g. - Split); - **Manda Nenadić r. Repušić** (+7. VII. 2010. - Split-Vinijane Herc.); - **Č. s. Hermina Kožul**, KBSI (+9. VII. 2010. - Zagreb); - **Mons. Josip Frkin**, brat fra Vatroslavov (+11. VII. 2010. u 80. g. - Samobor); - **Andrija Mijić**, brat č. s. Vendeline (+12. VII. 2010. - Prugovo); - **Blaža Vučak r. Babačić**, sestra don Ivina (+13. VII. 2010. - Vodice); - **Jozef Glasnović** (+13. VII. 2010. - Šibenik); - **O. Tomislav Buljan**, OFM (+14. VII. 2010. - Sućuraj-Livno); - **Marica Škoro Sučkuša** (+17. VII. 2010. - Runovići); - **O. Krešimir Karlović**, OFM (+17. VII. 2010. Zagreb-Plehan); - **Č. s. Marija-Virgina Vugdelija**, SM (+18. VII. 2010. u 82. g. - Sinj-Split); - **O. Božo Krešo**, OFM (+19. VII. 2010. - Ulice-Šćit); - **Matija Marević ud. Mate** (+19. VII. 2010. - Staševica); - **Č. s. Ksaverija Pupić-Marijan**, SM (+22. VII. 2010. u 83. g. - Split); - **O. Dragutin Mikulan**, OFM Tor (+22. VII. 2010. - Odra, Zagreb); - **Ivka Jurić**, majka č. s. Animire (+23. VII. 2010. u 75. g. - Prugovo); - **Mara Margeta**, majka don Mladenova (+25. VII. 2010. - Desne); - **Ivan Orešković** (+30. VII. 2010. u 75. g. - Ivanovci); - **Iva Čubelić**, majka don Markova i č. s. Rajke i Nade (+1. VIII. 2010. u 87. g. - Dobranje); - **Biserka Špringer** (+2. VIII. 2010. - Zagreb); - **Nikica Juričić r. Medić** (+6. VIII. 2010. u 90. g. - Brela Donja); - **Č. s. Anđelina Kujundžić**, SNG (+8. VIII. 2010. u 98. g. - Subotica); - **O. Mladen Hrkać**, OFM (+8. VIII. 2010. u 60. g. - Zagreb-Siroki Brijeg); - **Anka Bodlović Šemper** (+12. VIII. 2010. u 87. - Bol); - **Č. s. Prezentata Jagodić**, SPST (+14. VIII. 2010. - Slatina); - **Vlč. Mirkov Novak**, župnik (+15. VIII. 2010. u 67. g. - Višnjevac); - **O. Vladimír Vlašić**, DI (+16. VIII. 2010. u 90. g. - Zagreb); - **Č. s. Filipa Pušeljić**, SMI (+17. VIII. 2010. u 74. g. - Čardak); - **Č. s. Matejka Jozinović**, SMI (+17. VIII. 2010. u 65. g. - Čardak); - **Č. s. Marta Rošić**, SMI (+17. VIII. 2010. u 69. g. - Čardak); - **Marica Kustić**, supruga don Živkova (+17. VIII. 2010. - Zagreb); - **Katarina Špehar**, majka fra Josipova (+18. VIII. 2010. u 88. g. - Velika Hrastilnica, Križ); - **Mons. Mate Stanić** (+23. VIII. 2010. u 88. g. - Makarska-Zvečanje); - **Mons. Josip Šepić**, župnik (+24. VIII. 2010. u 75. g. - Fužine-Mrkopalj); - **Preč. Mijo Pavlaković** (+27. VIII. 2010. u 75. g. - Zagreb-Prilišće); - **Manda Matić** (+28. VIII. 2010. u 88. g. - Zelčini); - **O. Franjo Talan**, OFM Cap (+28. VIII. 2010. u 79. g. - Rijeka); - **O. Zdravko Lukić**, OFM (+28. VIII. 2010. - Kreševo); - **Prof. dr. Šimun Jurišić** (+31. VIII. 2010. u 68. g. - Split); - **Vlč. Ivan Kolar** (+1. IX. 2010. u 62. g. - Koprivnica); - **Č. s. Leonija Bezić**, ŠSF (+5. IX. 2010. u 86. - Split); - **Č. s. Paskalija Gojević**, ŠSF (+8. IX. 2010. u 78. g. - Kloštar Ivanić).

OBDARI IH, GOSPODINE, ŽIVOTOM VJEČNIM!

SADRŽAJ

Remek-zamisao nebeskog Umjetnika (I. Bodrožić)	286
E, moj narode - nečistih usana! (S. Jerčić)	288
"Gladne napuni dobrima, a bogate otpusti prazne" (D. Runje)	292
Andrija Kretski, Gospin pjesnik i propovjednik (dar-ko)	294
Spasi moj narod, o Bože! (D. Marković)	296
Obitelj - svetište života (D. De Micheli Vitturi)	298
Gloria i njezina krunica (V. Tokić Burolo)	200
Dokumentarac "Draga Gospa Ilačka" (K. Jolić)	202
Večeras sam sretan (R. T)	204

OVAJ BROJ "MARIJE" POTPISAN JE ZA TISAK 14. RUJNA 2010.

RAŽANAC

Gospa od Ružarija

U Ražancu je župna crkva posvećena *Gospi od Ružarija*. Monumentalno je to jednobrodno kameno zdanje trokutasta zabata sa sakristijom. Od fino je klesana kamena, a sagrađena je g. 1856. i posvećena 1902. godine.

Zbog lošega stanja crkva je neko vrijeme bila izvan uporabe. Konačno je temeljito obnovljena, nakon čega ju je 29. listopada 1983. blagoslovio nadb. Marijan Oblak (†2008.). Kraj nje su na stupovima i zvona. U nedjelju, 3. listopada 1999., na blagdan zaštitnice župe, don Milivoj Bolobanić posvetio je novi oltar, a 7. listopada 2007. nadb. Ivan Prenda (+2010.) predvodio je u toj crkvi proslavu 500 godina od utemeljenja mjesta.

U Ražancu je postojala crkva Gospe od Ružarija već u predturskom razdoblju, podignuta u XVI. stoljeću. Navalom Osmanlija g. 1646. do temelja je porušena. Ninski biskup Franjo Grassi (1667.-1677.) dao ju je g. 1670. popraviti, a onda g. 1682. iz temelja nanovo sagrađiti. Nekoć ju je resilo pet oltara od pozlaćena drva. Nasred glavnog u niši se izdizao veliki kip Gospe od Ružarija, bogato odjeven i urešen srebrnim zavjetnim darovima. Nosio se u procesiji za blagdansko slavlje.

U crkvi je grob ninskoga biskupa Ivana Manola, koji se našao u župi i tu umro 26. rujna 1712. U njoj je posebno svečano za blagdan Gospe od Ružarija. Nakon vijesti o pobjedi kraj Lepanta, 7. listopada 1571., slavila je cijela katolička Europa, posebno hrvatski Jug. U bitki su, naime, sudjelovale i po jedna galija s Krka, Cresa, Hvara, Raba, Trogira, Kotora i Šibenika s pomorcima iz hrvatskih krajeva. Na trogirskoj je bilo 150 mladića. Zadarska galija stradala je već prije bitke, a kotorska potpuno u samoj bitki. Teško je nastradala i trogirski galija, ali se ipak vratila. Usprkos zabrani Dubrovačke Republike da sudjeluju u bitki, španjolska vlada prisilno je unajmila više od 20 dubrovačkih "nava" i "galijuna" koji su se našli u španjolskim lukama kao prijevozno brodovlje. Na spomen bitke Pio V. uveo je 7. listopada blagdan *bl. Djevice Marije od Krunice*. Njime slavimo ne krunicu kao takvu nego Kraljicu sv. Krunice, "Mariju zbog uzvišena položaja što ga ima u toj molitvi" (Leo Scheffczyk). Ona vjerne duše potiče da molitvom krunice razmišljaju, obnavljaju i produbljuju vjeru u utjelovljenje Sina Božjega, u beskrajnu ljubav Očevu prema čovjeku, u plodnu djelatnost Duha Svetoga, u radosti, svijetlim trenucima i žalosti koje su pratile na zemaljskom životu Isusa i Mariju, u Isusovu muku, smrt i uskrsnuće, u njegovu i Gospinu beskrajnu slavu koja i nas očekuje.

NASLOVNA SLIKA: Gospa s Djetetom i krunicom (Bartolomé Esteban Murillo)

SLIKA NA OMOTU: Crkva Gospe od Ružarija u Ražancu

